

Katja Toivainen

**VAVE-HANKKEEN
DIGI- JA HYVINVOINTITEKNOLOGIA-
KOULUTUSKOKONAISUUDEN
VAIKUTTAVUUS TYÖNTEKIJÖIHIN JA
KOULUTUKSEN KEHITTÄMINEN**

Opinnäytetyö

Sosionomi amk

2021

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Sosionomi (AMK)
Tekijä/Tekijät	Katja Toivainen
Työn nimi	VAVE-hankkeen digi- ja hyvinvointiteknologia-koulutuskokonaisuuden vaikutukset työntekijöihin ja koulutuksen kehittäminen.
Toimeksiantaja	Vaalijalan kuntayhtymä, Vaalijalan osaamis- ja tukikeskus
Vuosi	2021
Sivut	35 sivua, liitteitä 6 sivua
Työn ohjaaja(t)	Maarit Luojus, Lea Saari-Kääriäinen

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyössä perehdyttiin VAVE- hankkeen Vaalijalan kuntayhtymässä järjestämään digi- ja hyvinvointiteknologiaosaaminen -koulutukseen sekä sen kehittämiseen ja vaikuttavuuteen. Opinnäytetyön tarkoituksena oli saada palautetta digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksen toteutuksesta ja toimivuudesta. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää koulutuksen vaikuttavuutta sekä auttaa koulutuksen edelleen kehittämistä digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksen kehittämiseksi.

Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena induktiivisena tutkielmana. Opinnäytetyössä käytetty aineisto kerättiin sähköpostikyselyllä koulutukseen osallistuvilta, sekä tekemällä yhteenvedon koulutuksen pikapalautteista. Koulutuksen päätyttyä tehtiin Webropol-palautekysely, jolla analysoitiin tietoa laadullisilla menetelmillä koulutuksen vaikuttavuudesta ja mahdollisista kehittämisen tarpeista.

Opinnäytetyön tuloksena saatiin digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutukselle uusia kehittämisen keinoja, kuten ennakkomateriaalin hyödyntäminen ja parempi ajanhallinta. Lisäksi koulutukseen osallistuvien digitaitoja tulisi kartoittaa ennakkoon, koska koulutukseen osallistujat olivat digitaidoiltaan hyvin eri tasoisia. Koulutusta pidettiin sisällöltään hyvänä ja hyödyllisenä. Se sisälsi osalle osallistujista aivan uutta ja hyödyllistä tietoa. Koulutusta on hyvä jatkaa ja hyödyntää siihen tässä opinnäytetyössä saatuja palautteita. Koulutus vaikuttaa kehittävästi työntekijöiden digitaitoihin ja niiden hyödyntämisen asiakastyössä.

Asiasanat: Vaikuttavuus, kehittäminen, digi- ja hyvinvointiteknologia, sosiaali- ja terveysala, osaamisen lisääminen, digitaalisuus, lisä- ja täydennyskoulutus- hyvinvointiteknologia

Degree	Bachelor of Social Services
Author (authors)	Katja Toivainen
Thesis title	Impact of the digital and welfare technology training package of the VAVE project on employees and development of training
Commissioned by	Vaalijalan consortium of municipalities and Vaalijalan competence and support center.
Time	2021
Pages	35 pages, 6 pages of appendices
Supervisor	Maarit Luojus, Lea Saari-Kääriäinen

ABSTRACT

In this thesis, the digital and well-being technology competence training organized by the VAVE project in the Vaalijala joint municipal authority was introduced, as well as its development and effectiveness. The purpose of the thesis was to get feedback on the implementation and functionality of digital and well-being technology training. The aim of the thesis was to find out the effectiveness of education and to help further develop education for the development of digital and well-being technology.

The thesis was implemented as a qualitative inductive thesis. The material used in the thesis was collected with an e-mail survey for the training participants, and by summarizing the feedback on the training. At the end of the training, I used the Webropol feedback survey to analyze the information about the effectiveness of the training and possible development needs using qualitative methods.

As a result of the thesis, new means of development were obtained for digital and well-being technology training, such as the utilization of preliminary material and better time management. In addition, the digital skills of the participants in the training should be surveyed in advance, because the participants in the training had very different levels of digital skills. The content of the training was considered good and useful. It contained completely new and useful information for some of the participants. It is beneficial to continue the training and to use the feedback received in this thesis. Training has a developing effect on the employees' digital skills and their utilization in customer work.

Keywords: documentation, model, thesis, report writing

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	DIGITAIKOKSET JA NIIDEN KEHITTÄMINEN SEKÄ HYVINVOINTITEKNOLOGIA	7
2.1	VAVE-hanke ja hankesuunnitelman tavoitteet Vaalijalan kuntayhtymälle.....	10
2.2	Vaalijalan kuntayhtymä	12
2.3	Vaalijala ja digitaalisuus	12
2.4	Vaalijalan Digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutus.....	14
2.4.1	Digivastaava.....	14
2.4.2	Digivastaavan vastuut	15
2.4.3	Digivastaavan tehtäväkuvaan liittyviä sovelluksia	16
3	TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	16
4	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUMINEN	17
4.1	Laadullinen opinnäytetyö.....	17
4.2	Aineiston käsittely, analyysi ja toteutus.....	17
5	TULOKSET	19
5.1	Pikapalautekyselyjen yhteenveto koulutuksen kehittämisessä	20
5.2	Sähköpostikyselyn yhteenveto	24
5.3	Webropol-palautekyselyn tulokset.....	25
6	EETTISYYS	31
7	POHDINTA	32
	LÄHTEET	36

KUVALUETTELO

Kuvat 1–7, Webropol, Digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksen palautekysely, 2021, diagrammit Webropol kysymyksistä 1–7

LIITTEET

Liite 1. Digi- ja hyvinvointiteknologia-koulutuskokonaisuus sisältö

Liite 2. VAVE-Hanke, Luojus, M. 2021

Liite 3. Sähköpostikyselyn kysymykset ja Webropol kyselyn kysymykset

Liite 4. Informointilomakemalli

Liite 5. Suostumuslomakemalli

Liite 6. Tutkimuslupa ja salassapitolomake

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö pohjautuu VAVE- hankkeen Vaalijalan kuntayhtymässä järjestettyyn digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutukseen sekä sen kehittämiseen ja vaikuttavuuteen. Opinnäytetyössä käydään läpi käsitteitä kehittäminen, vaikuttavuus ja digitaalisuus teorian pohjalta. Aihe on ajankohtainen digitaalisuuden sekä digitaalisten laitteiden lisääntyessä.

Hiltusen mukaan maailmasta on tullut helpompaa internetin, digitaalisuuden ja internetin vuoksi. Tieto liikkuu nopeasti tietotekniikan ja verkon avulla. Palvelut ovat helpommin saatavilla ja jopa YK on listannut internetin yhdeksi ihmisoi-keudeksi. (Hiltunen 2019.)

Lisätietoa digitaalisuudesta tarvitaan aina, jotta pysyy mukana digitaalisessa kehityksessä. Opinnäytetyön aihe on lähtöisin Vaalijalan-kuntayhtymältä, joka haki tekijää heidän aiheeseensa liittyvälle opinnäytetyölle.

Digi- ja hyvinvointikoulutukset työntekijöille Vaalijalan kuntayhtymässä toteutettiin 2.12.2020–20.5.2021. Vaalijalan kuntayhtymä on savolainen toimija Itä-Suomessa. Vaalijalan kuntayhtymä palvelee henkilöitä, jotka tarvitsevat erityistä tukea erilaisissa elämäntilanteissa. Koulutukset toteutettiin etänä Teamsillä ja paikan päällä Vaalijalan koulutusluokassa. Etäyhteydellä toteutettuihin koulutuksiin osallistuin mahdollisuuksien mukaan, sekä tutustuin koulutuksien jälkeisiin pikapalautekyselyihin. Työyhteisön ohjaaja projektityöntekijä ja tekninen asiantuntija Maarit Luojus toteutti pikapalautekyselyt jokaisen koulutusker-
ran jälkeen ja liitti pikapalaute-linkin Teamsiin, josta työntekijät pystyivät käydä palautteeseen vastaamassa. Tein myös sähköpostikyselyn koulutuksen vaikuttavuuden ja kehittämisen arvioimiseksi. Lopuksi tein lyhyen Webropol palautekyselyn digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksesta, jonka avulla saatiin tärkeää tietoa koulutuksen sisällön vaikuttavuudesta ja koulutuksen kehittämisen tarpeista.

Opinnäytetyössä työelämäkumppanina oli Vaalijalan kuntayhtymä ja työyhteisönohjaajana projektityöntekijä ja tekninen asiantuntija Maarit Luojus Vaalijalan kuntayhtymältä.

2 DIGITAIKOKT JA NIIDEN KEHITTÄMINEN SEKÄ HYVINVOINTITEKNOLOGIA

Nykyään työelämässä ja vapaa-aikana digitaaliset palvelut lisääntyvät ja niitä kehitetään eri toimijoiden ja asiakkaiden tarpeisiin pohjautuen. Digitaaliset palvelut ovat uusia viestinnän, työnteon ja verkostoitumisen taitoja (Digitaaliset palvelut s.a). Hyvinvointitekniologia tarkoittaa teknisiä ja tietoteknisiä ratkaisuja, joilla ylläpidetään tai parannetaan ihmisten terveyttä, hyvinvointia, toimintakykyä, elämänlaatua ja itsenäistä suoriutumista (Parasta aikaa s.a).

Digipalveluita säätelee digipalvelulaki. Lain tarkoituksena on edistää digitaalisten palvelujen laatua ja saatavuutta. Sen tarkoitus on myös edistää tietoturvalisua sekä sisällön saavutettavuutta ja näin ollen parantaa jokaisen mahdollisuuksia käyttää digitaalisia palveluja yhdenvertaisesti. (Finlex 2019.)

Sähköisten palvelujen lisäämisen mahdollistaminen kansalaisille, yrityksille ja yhteisöille on julkisten palvelujen käyttämistä ajasta riippumatta. Sähköisen palvelun kautta asiointi on usein helpoin ja nopein tapa hoitaa viranomaisasioita. Sähköisten palveluiden käytön lisääntyessä, julkinen palveluntuotanto tehostuu ja säästää yhteisiä verovaroja. Lähtökohtaisesti julkisen hallinnon palvelujen tulee olla toimivia, helppokäyttöisiä ja turvallisia. (Valtiovarainministeriö s.a.)

Valtiovarainministeriön mukaan (2019) heidän tavoitteenaan on toteuttaa digitalisaation edistämishjelma. Tarkoituksena on, että julkiset palvelut olisivat kansalaisten ja yritysten saatavilla vuoteen 2023 mennessä. Lisäksi tavoitteena on, että elinkeinotoimintaa harjoittavat voisivat jatkossa asioida ainoastaan digitaalisessa palvelukanavassa viranomaispalveluissa. Ohjelman osana huolehditaan myös siitä, että digitaalisen toimintamalli kattaisi koko Suomen ja sitä kehitettäisiin edelleen. (Valtiovarainministeriö 2019.)

Gullmanin ja Fagerström mukaan palvelut siirtyvät verkkoon ja asioitaan voi hoitaa ajasta tai paikasta riippumatta. Muutos sähköiseen asiointiin siirtymisestä on tapahtunut nopeasti eikä kaikilla kansalaisilla ole tarvittavaa taitoa sähköiseen asiointiin ja siksi digiosaamisen kehittämistä tarvitaan. Kansalais-

ten digitaitoja lisääviä hankkeita on useita ja tarkoituksena oli kehittää digitaitoja kansalaisille digituen avulla. Digituki on mm. verkkoasioinnin ja älylaitteiden käytön opastusta. (Gullman & Fagerström, 2019.)

Östlundin ym. mukaan on tehty uusi hyvinvointiteknologiaan liittyvä poliittinen ohjelma Skandinaviassa, jonka mukaan väestö, hyvinvointi ja uudet liiketoiminta-alueet olisi asetettava etusijalle. Östlundin ja muiden mukaan tieteen ja teknologian tutkimus voi vaikuttaa suunnan muutokseen, rikkoen trendin, ja näin auttaa kehittämään ennakoivaa teknologiaa vastaamaan nykypäivän tarpeita. Näin voitaisiin poistaa epätasapaino hyvinvoinnin käyttöönottamisessa ja tuodaan avuksi tekniikka suunnittelussa. (Östlund ym. 2013.)

Östlundin ym. aiemmissa tutkimuksissa kuvataan hyvinvointiteknologian vaikuttavuutta työyhteisössä ja nykyaikaisen tieteen ja tutkimuksen kehittävyttä. Östlundin ym. mukaan ihmiset ovat tehneet teknologiset tuotteet ja järjestelmät. Sekä suunnittelua että tieteen ja tutkimusten teoriaa aliarvioidaan. Kuitenkin syy-seuraussuhteessa tekniikka on ensisijainen tekijä muutoksessa, jossa tieteellinen ja teknologinen näkökulma asettaa painopisteen teknologialle ja sosiaaliselle muutokselle. (Östlund ym. 2013.)

Kulttuurinen ja historiallinen yhteys ovat lähtökohtana sosiaaliselle sekä tieteelliselle ja teknologiselle suunnittelulle. Tällöin tieteen ja tekniikan tutkimusten teoriat ovat tärkeitä akateemisten keskustelujen ulkopuolella, jolloin suunnittelijat valitsevat lähestymistavat ja menetelmät käyttäjien osallistamiseksi. Asiakkaiden kanssa tulee huomioida kohderyhmän arvot ja sosiaalisten uskosten jakautuminen, jotta tiedetään millaisia käyttäjät ovat ja mihin he käyttävät tekniikkaa. Tuotekehittelyssä teollisen muotoilun osana hyödynnetään estetiikkaa, käytettävyyttä ja kokemuksia. (Östlund ym. 2013.)

DigiSote-hanke toteutettiin digitaalisten palvelujen sujuvoittamiseksi. Hankkeen avulla henkilöstöä kannustetaan digisovellusten käyttämiseksi ja muuttuvien työtehtävien osaajiksi. Ohjauksella ja koulutuksen avulla henkilöstöä tuetaan digitalisaation myönteisten vaikutusten haltuunottoon. Myönteisten työkokemusten ja työhön vaikuttamisen kautta saadaan syntymään pysyviä työtehtävien muutoksia (Digisotehanke s.a).

Laitisen mukaan digisotehankkeen tavoitteena oli sosiaali- ja terveysalan henkilöstön valmiuksien ja osaamisen kehittäminen digitaalisten palveluiden ja sovellusten käyttäjinä. Lisäksi digisotehankkeen tavoite oli teknologian käyttöönoton ja osaamisen kehittäminen kokonaisvaltaiseen toimintamalliin. Pitkän tähtäimen tavoitteena digisotehankkeessa oli digitaalisten palveluiden käyttöönoton edellytyksien parantaminen, lisääminen ja laajentaminen sosiaali- ja terveysalan työprosesseissa. Digisotehankkeen syntymiselle tärkeimpiä syitä olivat henkilöstön osaamisen kehittäminen ja palveluiden parantaminen digitaalisuutta hyödyntämällä. Myös digitaalisten palveluiden käyttäjien kokemusten hyödyntäminen palvelun oikeista ominaisuuksista, niiden helpoudesta käyttää palvelua sekä tyytyväisyydestä järjestelmään. (Digi vie, sote vikisee 2018.)

Raunion mukaan näyttöön perustuvat interventiot ovat epämääräisiä työntekijöiden käyttäminä ja niiden vaikutukset asiakkaille epäselviä ja ovat näyttöön perustuvan käytännön lähtökohta. Näyttöön perustuvan intervention tulee perustua tieteelliseen tietoon ongelmien ratkaisemiseksi ja mahdollistaa tieteellisen tiedon ja käytännön välisen kuilun ylittäminen. Käytäntö yleistyy näyttöön perustuvana ja sen yhteiskunnallisena taustana on riskien hallinta, asiakkaan oikeudet ja niiden toteutus sekä niukkojen resurssien jako. Käytäntö, näyttöön perustuvana, on optimaalinen väline informoitujen päätösten teossa ja riskien minimoinnissa. Tämän avulla myös niukkojen resurssien kohdentaminen resurssien inventointiin vaikuttavuudeltaan on todistettu. Näin saadaan taattua asiakkaiden oikeudet intervention vaikuttavuuteen ja asiakkaiden valinnanvapauden laajentamiseen. (Raunio, 2010.)

Tietotekniikan lisääntyminen ja kehitys on lisännyt mahdollisuutta tieteellisen informaation keräämiseen. Käytäntö, joka perustuu näyttöön, tarjoaa yhteiskunnallisesti kehityksellisiin haasteisiin ratkaisuna neutraaleja, standardisoituja ja rationaalisia menettelykeinoja. Näiden on kuitenkin pidetty olevan vähemmän toivottavia sosiaalityön kannalta, koska sen on nähty merkitsevän sosiaalityön alistamista manageriaaliselle kontrollille. On kuitenkin oltava varovainen sen yksioikoisessa kytkemisessä manageriaalisten pyrkimysten palvelijaksi. (Raunio, 2010.)

Koikkalaisen mukaan (2012) managerialismin merkitys ei ole täysin vakiintunut mutta usein se viittaa käytäntöihin, joissa johtajien toimintaedellytykset ja muodollinen valta korostuvat tai vahvistetaan yleisesti edellytyksiä organisaatioiden johtamisessa (management). Terminä manageriaalinen viittaa muutoksen hallintaan, jossa kuvataan kansainvälistä kilpailutilannetta sekä teknologisten ja sosiaalisten ympäristöjen aiheuttamia tilanteita (to manage; esim. järjestellä, hallinnoida, suoriutua).

Raunion mukaan (2010) intervention lähtökohtana tulee olla vaikuttavuus asiakkaan tilanteessa, näyttöön perustuvien käytännön edustajien näkökulmasta. Ihmisten elämään tehtävissä interventioissa tulee varmistaa, ettei aiheudu enemmän paha kuin hyvää. Siksi päätösten tulee perustua aina empiiriseen evidenssiin interventioiden vaikutuksista. Ensisijaisesti työntekijälle tulee eettinen velvollisuus käyttää toimenpiteitä, jotka ovat vaikuttavuudeltaan tutkimukselliseen näyttöön perustuvia. Oikeasti eettisenä voidaan pitää vain täsmällisen vaikuttavuustutkimuksen läpikäynyttä käytäntöä. Pelkkä eettisiin perusteisiin vetoaminen ei ole käytännön eettisyyden perusta. (Raunio, 2010.)

Raunion mukaan (2010) työntekijöiden tehdessä tapauskohtaisia päätöksiä, on taustalla määritelty prosessi, joka perustuu näyttöön. Määritelmä on perustana näyttöön perustuvan käytännön saatavilla olevalle evidenssille tunnon-tarkkana, avoimena ja arvostelukykyisenä asiakkaan hyvinvointia koskevana päätöksenä. Täydennyksenä määritelmään integroidaan työntekijän käytännön asiantuntemus sekä asiakkaan arvot ja odotukset. Näyttöön perustuva työ on välitöntä työtä asiakkaan kanssa. Sitä voidaan mahdollisesti hyödyntää laajemminkin työyhteisöjen ja yhteiskunnan näkökulmasta, mutta sosiaalityössä tämä on kuitenkin harvinaista. (Raunio, 2010, 388–390.)

2.1 VAVE-hanke ja hankesuunnitelman tavoitteet Vaalijalan kuntayhtymälle

Vetävän Vammaisalan vetovoimaisuus ja koulutuksen kehittäminen -hankkeen (VAVE-hanke) tavoitteena on kehitysvammaisalan vetovoimaisuuden lisääminen, alan osaamisen vahvistaminen sekä työvoiman saatavuuden parantaminen kehitysvamma-alalle. Tarkoituksena oli selvittää tulevaisuuden

osaamistarpeita kehitysvamma-alalla ja vahvistaa osaamista opintopolkua kehittämällä. Hankkeen avulla kehitetään paikallisten ammattitaitovaatimusten mukaisesti valinnainen tutkinnon osa toisen asteen opintoihin vammaisalalle. Myös avoimeen ammattikorkeakouluun on suunnitteilla vammaisalan osaamiskokonaisuus. Hankkeen myötä luodaan uusia ohjauksellisia toimintamalleja sekä tiivistetään eri koulutusmuotojen ja työelämän välistä yhteistyötä. Tiedottamalla ja koulutusmahdollisuuksista kertomalla edistetään alan työvoiman saatavuutta. Kehittämällä saadaan arjen työhön kehitysvamma-alalle uutta teknologiaa hyödyntäviä toimintamalleja ja työmenetelmiä. Vahvistetaan yhteistyötä monimuotoisesti. Hankkeen kohderyhmänä ovat vammaisalalla tai laajemmin sosiaali- ja terveysalalla työskentelevät, sekä opiskelijat ja opiskeluvaihtoehtoja harkitsevat eri kouluasteissa. Myös opinto-ohjaajat ja muut vammaisalasta kiinnostuneet. Hankkeen toiminta-aika on 1.1.2020–28.2.2022. (Vetävä vammaistyö, VAVE-hanke.)

Etelä-Savossa hankkeen toimijoina ovat keskeiset toisen asteen ammatilliset organisaatiot ja Diakonia-ammattikorkeakoulu koordinoivana tahona. Asian- tuntujaorganisaationa vammaisalalta mukana on Savas-Säätiö, Vaalijalan kuntayhtymä sekä Kehitysvammaisten Palvelusäätiö. Toiminta-alueena hankkeella on Etelä-Savo (Mikkeli, Pieksämäki, Savonlinna). Rahoitusta hanke saa Euroopan sosiaalirahastolta ja Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimii kansallisena rahoittajana. (Savas.)

Luojaan mukaan (Hankesuunnitelmapohja, 2021) hankesuunnitelmaan kirjattuja tavoitteita ovat kehittää modernia teknologiaa hyödyntävää työkuultuuria vammaisalalle, sekä vahvistaa ja kehittää työntekijöiden ammatillista ja digitaalista osaamista. Lisäksi tavoitteena on löytää uusia keinoja vaikeavammaisten henkilöiden aistitoimintaan ja kuntoutukseen sekä tietoteknisen osaamisen lisäämiseen. Tavoitteena on pilotoitavien laitteiden ja sovellusten hyödyntäminen sekä etäohjaus ja tuki. Lisäksi tuotetaan teknologiaa asiakkaiden perheiden tukemisen avuksi ja tueksi. (Luojaan, Hankesuunnitelmapohja, 2021.)

Digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksella pyritään vastaamaan hankkeen tavoitteisiin, jotta koulutus olisi Vaalijalan tarpeisiin suunniteltua ja kehitettyä,

vuosittain toistuvaa toimintaa. Tarkoituksena tuottaa mahdollisimman paljon kuva ja video materiaalia sekä kirjoitettua tekstiä koulutuksen tueksi.

2.2 Vaalijalan kuntayhtymä

Vaalijalan kuntayhtymä on savolainen toimija Itä-Suomessa. Vaalijalan kuntayhtymä palvelee henkilöitä, jotka tarvitsevat erityistä tukea erilaisissa elämäntilanteissa. Vaalijala tuottaa vaativia kuntoutuspalveluja valtakunnallisesti ja on julkinen helposti lähestyttävä palveluntuottaja. Heillä tuetaan ja autetaan yksittäisiä henkilöitä, perheitä ja yhteisöjä. (Vaalijalan kuntayhtymä.)

Vaalijalan kuntayhtymän arvoja ovat ymmärtäminen ja vuorovaikutus, vastuullisuus ja osaavuus. Jokaisella ihmisellä on oikeus ymmärtää ja tulla ymmärretyksi ja hänen tahtoaan kunnioitetaan ja sitä tuetaan. Palvelut tuotetaan luotettavasti ja pitkäjänteisesti julkisena palveluna. Palvelujen saatavuus on hyvä ja palvelut ovat sisällöltään harkittuja ja räätälöityjä. Palveluosaamista kehitetään ja osaavuus toteutuu kykyä vastata vaativiinkin kuntoutus- ja palvelutarpeisiin. (Vaalijalan kuntayhtymä.)

Vaalijala on toimintakonsepti, jonka visiona on toteuttaa palveluja ja toimia hyvässä yhteistyössä asiakkaiden, heidän omaisten ja kotikuntien kanssa. Toiminnassa toteutetaan Vaalijalan arvoja ja voimassa olevaa lainsäädäntöä ja kehitetään palveluita palautteen perusteella. Henkilökunta on pätevää ja osavaa sekä sitoutunutta osaamisen kehittämiseksi. Dokumentointi tehdään asianmukaisesti ja poikkeamat käsitellään viipymättä, rakentavasti ja vastuullisesti, jolloin muodostuu perusta oppimiselle ja toiminnan kehittämiseksi poikkeamien kautta. (Vaalijalan kuntayhtymä.)

2.3 Vaalijala ja digitaalisuus

Vaalijalan kuntayhtymä on aiemminkin ollut osallisena erilaisissa digitaalisuuteen liittyvissä etäyhteyspiloteissa. Kärkkäisen ym. ovat tehneet opinnäytetyön Vaalijalan etäyhteyspiloteista. Asiakkaiden ja heidän läheistensä yhteydenpitoa on tuettu WhatsApp-viestisovelluksella ja sen videoyhteyden avulla. Koe-ryhmän asiakkaat olivat toimintakyvyltään, iältään ja tarpeiltaan erilaisia ja heitä osallistui kuudesta eri yksiköstä. Tavoitteena piloteissa oli lisätä asiakkaiden osallisuutta; toimintakyvyltään erilaisten asiakasryhmien digitaalisen

toimijuuden mahdollistumista esimerkiksi tilanteissa, joissa asiakkaat ovat pienituloisia tai kykenemättömiä tekemään itse aloitteita yhteydenpidon toiveestaan läheisiinsä. Lisäksi pyrittiin vahvistamaan sekä asiakkaiden että työntekijöiden teknologiaosaamista ja monipuolistamaan yhteydenpidon ja vuorovaikutuksen mahdollisuuksia läheisiin. (Kärkkäinen ym. 2018.)

Pilotin erilaisuuden avulla haluttiin tuoda näkyväksi etäyhteyksien hyödyntämisen mahdollisuudet asiakkuuksien näkökulmasta. Vaalijalassa on kokeiltu myös Artic Connect- sovellusta perheterapia työssä. WhatsApp sovellusta käytettiin älypuhelimilla ja tablet tietokoneilla. Hankkeen aikana on työyksiköissä toiminut digivastaavia, jotka ovat osallistuneet työpajoihin ja olleet oman yksikkönsä vastuuhenkilöitä. Digivastaavien rooli on ollut yksiköissä merkittävä; he ovat keränneet palautetta, tehneet ohjeistuksia yksiköihin ja toimineet tarvittaessa muun henkilöstön opastajina. He ovat myös asiakkaiden ja läheisten kanssa sopineet yhteydenpidosta, sekä tarvittaessa opastaneet myös esimerkiksi läheisiä yhteyden käytössä. DigiSote- hankkeen ajan Vaalijalassa on ollut myös oma työryhmä, joka on yhdessä esimiesten kanssa sopinut mm. pilottiyksiköistä, suunnitellut pilotteja ja toiminut tiedon välittäjinä hankkeen ja Vaalijalan välillä. Asiakkaiden ja työntekijöiden palautteen mukaan onnistuminen kokeiluissa on ollut erityisen hyvää ja lisännyt halukkuutta hyödyntää niitä jatkossakin. (Kärkkäinen ym. 2018.)

Opinnäytetyössään Vaalijalalle Muurikka kokosi useamman koulutuskerran digikoulutuksen ja sen rinnalle kirjallista materiaalia koulutuksen tueksi kouluttajalle. Koulutusmateriaali toteutettiin sähköisessä muodossa. Yhteistyökumppanina toimi Vaalijalan kuntayhtymä. Muurikan opinnäytetyö sisälsi paljon tämän opinnäytetyön taustalla olevan koulutuksen sisältöjä. Hänen koulutuksensa kohderyhmänä toimi kuitenkin asiakkaat ja heiltä oli kysytty myös toiveita koulutuksen sisältöön. Asiakkaat kokivat koulutuksen olevan tarpeellinen. Koulutus sisälsi tabletin ja tietokoneen hallintaa eri sovelluksia hyödyntäen. (Muurikka, 2020.)

2.4 Vaalijalan Digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutus

Digi- ja hyvinvointikoulutuskokonaisuus oli yhdeksän koulutuskerran kokonaisuus ja toteutettiin sekä lähi- että etäopetuksena. Osa koulutuskerroista myös tallennettiin nauhalle, jotta sitä voi hyödyntää myös myöhemmin. Työyhteistyö kumppanini on Vaalijalan kuntayhtymä ja työyhteisönohjaaja projektityöntekijä ja tekninen asiantuntija Maarit Luojus Vaalijalan kuntayhtymältä. Jokaisen koulutuskerran jälkeen toteutettiin pikapalautekysely projektin teknisen asiantuntija kouluttajan toimesta. Koulutukseen osallistuneiden määrä oli vaihteleva, riippuen koulutuskerran sisällöistä ja työntekijöiden osallistumisen mahdollisuuksista. Koulutukseen osallistui parhailaan kolmisenkymmentäkin työntekijää, kun toisina päivinä osallistujamäärä oli hyvinkin pieni. Toki osa työntekijöistä on opiskellut osiot itsenäisesti nauhoitteiden avulla. Näin ollen tarkkaa osallistujamäärää ei tiedetä. Pikapalautekyselyitä oli yhteensä yhdeksän, jotka sisältävät noin 5–10 kysymystä koulutuksen sisällöstä, työntekijöiden digitaidoista ja niiden kehittymisestä. Kyselyt toteutti projektityöntekijä ja tekninen asiantuntija Maarit Luojus. Koulutusrunko (liite1) ja kuva koulutuksen sisällöistä ja siinä käytetyistä digitaalisista työvälineistä (liite 2) liitteenä.

Pääteemat digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksessa:

1. Digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksen hankeinfo, koulutuksen sisältö ja välineet sekä henkilötieto- ja yksityisyydensuoja, tekijänoikeudet sekä saavutettavuus, Koulutusosiot 1–3.
2. Tekniset välineet ja sovellukset digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksessa. Koulutusosiot 4–7.
3. Ohjausosaaminen ja muistin tukeminen digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksessa. Koulutusosiot 8–9.

2.4.1 Digivastaava

Luojuksen mukaan (hankesuunnitelmapohja) yksikön digivastaava osaa perehdyttää ja opastaa asiakkaita sekä muita yksikön työntekijöitä digi- ja hyvinvointiteknologiaan liittyvissä ratkaisuisissa ja sovelluksissa. Digivastaava osaa luoda tarvittaessa asiakasta ja tämän lähiomaisia sekä yksikköä hyödyntävää oppi- ja ohjausmateriaalia, joka tuotetaan yhteistyössä VAVE:n teknisen asiantuntijan kanssa. Materiaali tuotetaan Vaalijalan Moodle-oppimisalustalle.

Digivastaava on tiedossa henkilö- ja yksityisydensuojan sisältö, tekijänoikeudet sekä saavutettavuuden periaatteet. Digivastaava osaa toimia ja opastaa muita yksikön työntekijöitä hankkeen periaatteiden mukaisesti. (Luojaus, hankesuunnitelmapohja 2021.)

2.4.2 Digivastaavan vastuut

Luojausten mukaan digivastaavan tulisi hallita Teamsin käytön ja alkeiden opastaminen, kokouskutsu, ja kokouksessa oleminen, kameran ja mikrofonin käyttö. Teamsin käytänteisiin perehdyttäminen ja jalkauttaminen välineeksi yksikköön, sekä etäyhteys asiakkaan ja lähiomaisten välillä ja tähän tuki ja ohjaus. (Digivastaavan tehtäväkuvapohja, 2021) Microsoft Teams on tiimityön keskus, jossa voi käydä yksityiskeskusteluja ja ketjutettuja keskusteluja, kokouksia ja videoneuvotteluja ja mahdollistaa soittamisen ja sisällön yhteiskäytön Microsoft 365 -sovellusten avulla (Google play s.a).

Luojausten mukaan digivastaavan tulisi huolehtia laitteiden ajantasaisuudesta ja tekniikan toimivuudesta työntekijöille, sekä asentaa tableteille ns. perussovellukset. Huolehtia tablettien huollosta sekä niiden käyttöönoton lisäämisestä ja hyödyntämisestä asiakastyössä asiakkaan kanssa. Myös kommunikoinnin apuvälineiden ja laitteiden päivittäminen asiakaskohtaiseen kommunikointiin, kuuluu digivastaavan tehtäviin. Digivastaavat voivat lainata ja varata varauskalenterista VR-laitteita ja tiloja perehdyttääkseen ja ohjatakseen muita työntekijöitä VR-laitteiden ja tilojen turvalliseen käyttöön sekä opastaakseen asiakasta. Digivastaava vastaa myös viestinnästä. (Luojaus, Digivastaavan tehtäväkuvapohja, 2021.)

AR ja VR ovat modernia visualisointitekniikkaa. VR on lyhenne virtuaalitodellisuudesta ja AR viittaa lisättyyn todellisuuteen. Virtuaalitodellisuudesta käytetään nimityksiä keinotodellisuus, tekotodellisuus ja lumetodellisuus ja sillä tarkoitetaan kolmiulotteista, tietokonesimulaatiolla tuotettujen aistien muodostamaa keinotekoisia ympäristöä. Visualisointitekniikka, jossa virtuaalisia objekteja yhdistetään osaksi ympäristöä, tarkoittaa lisättyä todellisuutta. Lisättyjä elementtejä voivat olla, vaikka ääni, kuva, video tai teksti. (Itewiki.fi.)

Digivastaavan tehtävänkuvaan kuuluu myös asiakkaan hälytys- seuranta- ja valvontalaitteiden käytön opastaminen muille työntekijöille sekä hälytysranneke- asioiden päivitys, huolto ja kamera valvonnasta huolehtiminen. Digivastaava tuottaa yksikölle, asiakkaille ja muille Vaalijalan työntekijöille hyödyttävää opas-koulutus-info-materiaalia Moodlen alustalle. Materiaalia tuotetaan esimerkiksi video- ja kuvamuodoissa. Lisäksi on käytössä digivastaavien kouluskortti. (Luoja, Digivastaavan tehtävänkuvapohja, 2021.)

2.4.3 Digivastaavan tehtävänkuvaan liittyviä sovelluksia

QR-koodi eli ruutukoodi on koodi, johon on koodattu tietoa. Koodin voi lukea mobiililaitteella, siihen soveltuvalla ohjelmalla. Kun koodi on luettu, avautuu koodin sisältö mobiililaitteelle (Wikimedia, 2020).

Thinglink on digitaalinen sovellus, jossa pystytään linkittämään taustakuvaan kuvia, videoita ja linkkejä (Metropolia). Webropol on kotimainen kysely- ja raportointityökalu, joka tarjoaa nopean ja monipuolisen tavan kyselytutkimusten laatimiseksi (Webropol.fi).

Microsoft Teams on tiimityön keskus, jossa voi käydä yksityiskeskusteluja ja ketjutettuja keskusteluja, kokouksia ja videoneuvotteluja ja mahdollistaa soittamisen ja sisällön yhteiskäytön Microsoft 365 -sovellusten avulla (Google play).

Moi sovellus (My Own Interactions) on käyttöominaisuuksiltaan selkeä ja monipuolinen suomalaisten kehittämä kalenterisovellus, joka soveltuu aikuisille ja lapsille. Sähköinen kalenteri, jossa voidaan käyttää kuvia, ääntä, videoita ja piirtämistä. BookCreator sovelluksella voidaan tehdä sarjakuvia, kirjoja ja viestintätauluja sekä ohjekirjoja, hyödyntäen piirtämistä, kuvia, ääntä ja videoita. (Aivoliitto.fi.)

3 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli hyödyntää digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksen toteutuksesta ja toimivuudesta saatua tietoa. Saadun tiedon avulla voidaan perustella digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksen kannattavuus työntekijöille sekä hyödyntää saatua tietoa jatkossa sosiaalialan työssä, Vaalijalan

kuntayhtymän työntekijöihin. Opinnäytetyön tavoitteena oli saada ideoita digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksen kehittämiseksi.

Tutkimuskysymyksenä opinnäytetyössä on digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksen merkitys Vaalijalan työyhteisössä.

- Onko VAVE- hankkeen digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksen digivastaavien hyödyntäminen tarpeellista?
- Kuinka digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutusta tulisi kehittää?

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUMINEN

4.1 Laadullinen opinnäytetyö

Opinnäytetyössä käytettiin tutkimuksessa kvalitatiivista eli laadullista menetelmää. Aineistona hyödynnettiin digipalautteista, sähköpostihaastattelusta sekä Webropol palautekyselystä saatuja vastauksia.

Tuomen ym. mukaan laadullista tutkimusta mietittäessä peruskysymykseksi muodostuu teorian ja teoreettisuuden suhde laadullisessa tutkimuksessa. Teoria on välttämätöntä, koska sen merkitys on ilmeinen laadullisessa tutkimuksessa. Tutkimuksessa myös viitekehys ja teoria voivat tarkoittaa samaa asiaa; molempien muodostuessa käsitteistä ja niiden välisistä merkityssuhteista, jolloin viitekehys kuvaa tutkimuksen keskeisiä käsitteitä. (Tuomi & Sarajärvi, 2018, Mistä on laadullinen analyysi tehty.)

4.2 Aineiston käsittely, analyysi ja toteutus

Tein tematisoimalla työyhteistyökumppanin tekemistä kirjallisista pikapalautteista yhteenvedon keräämällä Digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksen teemojen pohjalta vastauksista olennaisimmat asiasanat ja tekemällä niiden perusteella lyhyen yhteenvedon kirjallisesti jokaisesta yhdeksästä pikapalautteesta erikseen. Lähestymällä aineistoa tematisoimalla, voidaan aineistosta poimia sen sisältämät keskeiset aiheet. Teemoittelu on käytännöllisen ongelman ratkaisemiseksi suositeltava aineiston käsittelytapa (Eskola & Suoranta, 1998, teemoittelu).

Laskin myös keskiarvon koulutuksen toteutumiskerroille niistä pikapalauttekerroista, joissa oli numeraalinen palauteosuus. Vastausten määrä ollessa suppeita ja vastaamiseen osallistujien määrän ollessa välillä hyvinkin vähäinen. Digipalautteisiin osallistui palautekerrasta riippuen 3–30 koulutukseen osallistujaa. Digipalautekyselyt teki ja toteutti projektityöntekijä ja tekninen asiantuntija Maarit Luojus.

Hyvärinen ym. mukaan käytettäessä haastattelua aineistontuottamisen tapana, tuloksena on moniaineksinen tekstimassa, jota voi lähestyä moni eri tavoin. Aineistoa tutkittaessa on kolme varsin erilaista, toisiinsa liittyvää tehtävää; litterointi, analysointi ja tulkinta. Yksilöhaastattelut taas muodostavat epäyhtenäisen aineiston eikä se ole yhtenä aineistokokonaisuutena tarkasteltaessa perusteltua. (Hyvärinen ym. 2010.)

Kyselyn digi- ja hyvinvointikoulutuksen sisällöistä tein sähköpostitse 24.5.2021. Kyselyä ei tarvinnut litteroida, koska vastaukset olivat valmiiksi kirjallisessa muodossa. Analysoinnin tein suoraan vastauksia hyödyntäen ja tulkiten, muodostaen kyselystä yhtenäisen yhteenvedon. Teamsin kautta tehtävä haastattelu ei ollut mahdollista työntekijän aikataulun vuoksi, jolloin tein sähköpostikyselyn 1 työntekijälle. Tarkoitus oli haastatella sähköpostikyselyn muodossa kolmea, tietotaidoiltaan eritasoista työntekijää, mutta vain yksi ilmoittautui kyselyyn. Sen jälkeen ehdotimme työyhteisön ohjaajan kanssa myös mahdollisuutta ryhmähaastatteluun, mutta siihenkään ei ilmoittautunut kuin 1 osallistuja. Näin ollen tein kyselyn vain yhdelle työntekijälle.

Vastauksista tein kirjallisen yhteenvedon, jossa käy ilmi työntekijän havainnot koulutuksen vaikuttavuudesta sekä mahdolliset kehittämisen tarpeet. Sähköpostikysely liitteenä 2. Vastaukset ovat vain suuntaa antavia, eikä näistä saa realistista palautetta, koska vastaajien määrä oli vain yksi kahdestakymmenestä koulutukseen osallistuneista työntekijöistä.

Webropol- palautekyselyllä keräsin aineistoa koulutukseen osallistuneilta 20.5–7.6.2021. Kyselyyn osallistuminen oli positiivinen yllätys, sillä osallistujamäärä oli hyvä siihen nähden, ettei haastatteluun ollut innokkaita osallistujia. Webropol-palautekysely lähetettiin kaikille koulutukseen osallistuville, joita oli keskimäärin 24. Keskiarvo muodostuu laskemalla Teamsissä näkyvien yhdeksän koulutuskerran osallistujamäärän keskiarvo. Koulutukseen osallistuvien

määrä vaihteli koulutuskerroittain 21–30 osallistujan välillä. Webropol kysely oli lyhyt ja ytimekäs ja vastaaminen tehty helpoksi, joka osaltaan varmasti vaikutti vastaajien määrään. Lopuksi kasasin kyselyn tulokset taulukkomuotoon.

5 TULOKSET

Pikapalautekysely koulutuskertojen toimivuudesta ja kehittämisestä tehtiin jokaisen koulutuskerran jälkeen ja näistä saatiin hyvää palautetta koulutuksen kehittämiseen jatkoa ajatellen (Liite 1). Myös koulutuksen tarve käy esille vastauksista, sillä osallistujien digitaidot ovat hyvin vaihtelevia ja osalle kaikki tieto oli aivan uutta. Palauteen antaminen oli vapaaehtoista mutta suotavaa. Työyhteisön ohjaaja projektityöntekijä ja tekninen asiantuntija Maarit Luojus toteutti pikapalautekyselyt jokaisen koulutuskerran jälkeen ja liitti pikapalautelinkin Teamsiin, josta työntekijät pystyivät käydä palautteeseen vastaamassa. Työyhteisön ohjaaja projektityöntekijä ja tekninen asiantuntija Maarit Luojus lähetti minulle palautteiden kirjalliset vastaukset, 9 koulutuskerralta, yhteenvedon tekemiseksi.

Alun perin oli tarkoitus haastatella kolmea tietotaidoiltaan eritasoista työntekijää Teamsin välityksellä, mutta vain yksi ilmoittautui haastatteluun. Sen jälkeen ehdotimme työyhteisön ohjaajan kanssa myös mahdollisuutta ryhmähaastatteluun Teamsin välityksellä, mutta siihenkään ei ilmoittautunut kuin yksi osallistuja. Näin ollen tein haastattelun yhdelle työntekijälle. Koska haastattelun aikataulut olivat haasteellisia yhteensovittaa, toteutettiin se sähköpostikyselyinä. Koulutukseen osallistui pääosin 21–30 työntekijää sekä kouluttajat ja vierailijoita. Kyselyn tuloksia ei voida pitää luotettavana, mutta saimme edes yhden työntekijän näkökulman koulutuksen vaikuttavuudesta ja kehittämisen tarpeista.

Webropol- palautekyselyyn vastasi 11 työntekijää koulutukseen osallistujasta. Tuloksia voidaan pitää luotettava, sillä osallistumisprosentti on kuitenkin 46 %, kun kyselyyn osallistui 11 ja koulutukseen osallistuvien keskiarvo oli 24. Osallistujien keskiarvo on laskettu Teams palavereiden osallistujien määrän keskiarvon mukaan.

Koulutusosiot:

1. Orientaatio,
2. Etäkokous-, -koulutus-, -neuvottelu- ja -ohjausvälineet, 0,5 pv
3. Tekijänoikeudet, henkilötietojen ja yksityisyyden suoja, saavutettavuus,
4. Kuvauksen perusteet kännykkäkameralla ja tabletilla (still-kuva, video-kuvaus, 360-kuva, valaistus yms., kuvan liittäminen QR-koodiin tai Thinglinkkiin)
5. Videon käyttö kuntoutuksessa, 1 pv (käsikirjoitus, tallenteen ottaminen, editointi, julkaiseminen oppimisalustalla, videon liittäminen Thinglinkkiin)
6. VR- ja AR- maailma kuntoutuksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukena, 1 pv (käyttömahdollisuudet, kuntoutuksellisuuden huomioiminen)
7. Tablettien, älypuhelimien, kommunikaattorin ja eri sovellusten käyttö asiakkaan tarpeisiin ja kuntoutukseen,
8. Oppiminen ja muistin tukeminen ohjauksessa
9. Etäohjausosaaminen

(Liite 1).

5.1 Pikapalautekyselyjen yhteenveto koulutuksen kehittämisessä

Pikapalautteista kasasin yhteenvedon koulutusosioista 1–9. Työyhteisön ohjaaja projektityöntekijä ja tekninen asiantuntija Maarit Luojus toteutti pikapalautekyselyt jokaisen koulutuskerran jälkeen ja liitti pikapalautelinkin Teamsiin, tiimit osioon, josta työntekijät pystyivät käydä palautteeseen vastaamassa. Pikapalautekyselyt oli tehnyt työyhteisön ohjaaja. Sain pikapalautevastaukset työyhteisön ohjaajaltani ja tein niistä lyhyet yhteenvedot.

Ensimmäinen osio oli orientaatio, jossa käytiin läpi koulutuksen runkoa ja digivastaavan työnkuva. Koulutuksessa käyty sisältö oli palautteen mukaan osalle aivan uutta ja osalle vain vähän uutta. Työntekijät odottivat palautteen mukaan innostuneina seuraavia koulutuskertoja. Palautetta antoi 8 osallistujaa.

Toisessa osiossa perehdyttiin etäkokous-, -koulutus-, -neuvottelu- ja -ohjausvälineisiin ja Teamsiin. Osalle tieto oli aivan uutta ja osalle jo osittain tuttua.

Suurin osa uskoi osaavansa käyttää Teams-sovellusta jatkossa itsenäisesti koulutuksen myötä. Palautetta antoi 11 osallistujaa. Keskiarvosana kysymykseen: ”Minulle jäi tunne, että osaan koulutuksen jälkeen itsenäisesti perustaa Teamsiin tiimin ja kutsua sinne jäseniä” (1 heikosti– 5 ei tuota laisinkaan ongelmaa) oli 4. Keskiarvo kysymykseen: ”Minulle jäi tunne, että osaan koulutuksen jälkeen toteuttaa Teamsiin itsenäisesti kokouksen, neuvottelun tai ohjaustuokion” (1 heikosti– 5 ei tuota laisinkaan ongelmaa) oli 3,9.

Kolmannessa osiossa perehdyttiin tekijänoikeuksiin, henkilötietojen ja yksityisyyden suojaan sekä saavutettavuuteen. Tässä koulutusosiossa oleva tieto oli palautekyselyn mukaan uutta lähes kaikille, ja he suosittelivat koulutusosiota myös muille työntekijöille. Palautetta antoi 3 osallistujaa. Keskiarvosana kysymykseen: ”Miten todennäköisesti suosittelisit tätä koulutusosiota työtoverille?” oli 8,6, asteikon ollessa 1–10.

Neljännessä osiossa perehdyttiin valokuvauksen perusteisiin älylaitteenkameralla ja tabletilla, still-kuva, videokuvaus, 360-kuva, valaistus yms., kuvan liittäminen QR-koodiin tai Thinglinkkiin. Palautteen mukaan osaaminen jakautui selvästi. Osalle se oli hyvinkin helppoa, kun toisille melko helppoa tai helppoa. Myös sovellusten käytöstä jatkossa tuli ehdotuksia ja työntekijät olisivat valmiita hyödyntämään oppimaansa työssään asiakkaiden kanssa. Koulutusosio oli käytännönläheinen ja osittain nopeatahtinenkin. Etäyhteydellä opiskelevilla oli haastetta pysyä koulutuksen tahdissa mukana. Palautetta antoi 14 osallistujaa. Keskiarvosana kysymykseen: ”Minulla on tunne, että tämän koulutuksen jälkeen osaan koulutuksen aiheet”, oli 3,3, kun asteikko oli 1–5.

Viidennessä osiossa perehdyttiin videoiden hyödyntämiseen kuntoutuksessa, käsikirjoittamisessa, tallenteen ottamisessa, editoinnissa sekä videoiden julkaisemista oppimisalustalla ja videon liittäminen Thinglinkkiin. Palautteen mukaan videointia voisi käyttää koulutuksessa, mediakasvatuksessa, harrastus- ja työtoiminnassa, ohjauksessa, muuttovalmennuksessa sekä asiakkaiden arjessa sen jakamisessa läheisille. Esitysmateriaalit, kuvaustekniikat ja tallennusmuodot olivat melko helppoja osallistujien mukaan. Videoiden tallentaminen oli kuitenkin joillekin vaikeaa, toisille taas helppoa. Kehittämissideoina tuli ohjelmien saatavuuden ja toimivuuden tarkastaminen ennalta sekä ajan ja

harjoitteiden lisääminen, sillä tietoa oli paljon ja koulutus laaja ja kattava. Palautetta antoi 10 osallistujaa. Keskiarvosana kysymykseen: ” Minulla on tunne, että tämän koulutuksen jälkeen osaan koulutuksen aiheet” oli 3,6, kun asteikko oli 1–5.

Kuudennessa osiossa perehdyttiin VR- ja AR- maailmaan kuntoutuksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukena. Teoriatiedon osuus VR-AR-XR-termeistä, ja niiden eri käyttötarkoituksista, haasteista, eettisyydestä ja sisällön tuottamisesta olivat suurimmalta osin osallistujille uutta ja hyödyllistä tietoa. Koulutus toteutettiin työpajoissa. Työpaja 1, AR-sovelluksen kokeilu ja käyttö todettiin hyväksi tai erittäin hyväksi. Työpaja 2, 360-kuvaus ja AR-lasit todettiin myös hyväksi tai erittäin hyväksi. Vain yhden osallistujan mielestä sovellukset eivät ole hyödynnettävissä.

Kuudennen osion Työpaja 3, VR-sovellus ja sen hyödyntäminen, oli osallistujien mukaan hyvää tai erittäin hyvää. Yhden mielestä se oli kuitenkin vain kohtalaista. Paja 4, VR-maailman käsikirjoittamisen osuus, oli myös hyvää ja erittäin hyvää. Yhden osallistujan mielestä se oli kohtalaista. Ajatuksia herätti koulutuksessa 360-sovellus ja sen hyödyntäminen asiakastyössä. Myös yhteisen tietopankin luominen vammaistyön toimijoille, josta löytyisi käyttäjäkokemuksia ja sovelluksia. Palautetta antoi 8 osallistujaa. Keskiarvosana kysymykseen: ”Miten todennäköisesti suosittelisit VR-AR-koulutusosiota työtoverille?” oli 8, kun asteikko oli 1–10.

Seitsemännessä osiossa perehdyttiin tablettien, älypuhelimien, kommunikaattorin ja eri sovellusten käyttöön, asiakkaan tarpeisiin ja kuntoutukseen. Osa koulutuksesta tehtiin itseopiskeluna. Itseopiskelumateriaali tablettitietokoneen käytöstä oli osallistujien mielestä jokseenkin tuttua ja hyödyllistä. Vain yhden mielestä tieto oli suurimmalta osin uutta.

Seitsemännessä osiossa itseopiskelumateriaali MOI- sovelluksesta ja Book Creatorista oli pääosin jokseenkin tuttua ja hyödyllistä. Kahdelle osallistujalle tieto oli pääosin uutta. Koulutus oli osan mielestä helppoa ja joustavasti rytmitettyä, vaikka osa olisi kuitenkin kaivannut enemmän aikaa. Aamun osuuden kertaaminen todettiin hyödylliseksi. Koska koulutus oli laaja ja sisälsi paljon eri

sovelluksia, olisi aika ja harjoittelua voinut olla enemmän. Sovelluksia voi kuitenkin hyödyntää käytäntöön asiakastyössä. Kokonaisuutena koulutus oli kuitenkin osallistujien mielestä hyvä. Palautetta antoi 9 osallistujaa. Keskiarvosana kysymykseen: ” Miten todennäköisesti suosittelisit koulutusta työtoverille?” oli 8,4, kun asteikko oli 1–10.

Kahdeksannessa osiossa perehdyttiin oppimisen ja muistin tukemisen ohjaukseen. Miten muisti toimii osion tieto, oli osallistujien mukaan hyödyllistä, osalle jokseenkin tuttua ja osalle taas suurimmalta osin uutta tietoa. Yksi vastaajista ei näe tiedosta olevan hyötyä omaan työhönsä. Muistin tukeminen digitaalisilla välineillä osuus koettiin mielenkiintoiseksi ja työhön sovellettavaksi. Osalle tieto oli suurimmalta osin uutta. Päivärytmi koulutuksessa oli pääosin hyvin rytmitetty. Koulutus oli monipuolinen, asiakastyössä hyödynnettävä ja mielenkiintoinen. Palautetta antoi 7 osallistujaa. Keskiarvosana kysymykseen: ” Miten todennäköisesti suosittelisit koulutusta työtoverille?” oli 8,7, kun asteikko oli 1–10.

Viimeisessä osiossa perehdyttiin etäohjausosaamiseen. Osallistujien mielestä sovelluksia voisi hyödyntää asiakastyössä. Koulutusmateriaali ja koulutus oli hyvä ja sisälsi uutta tietoa. Keskiarvosana kysymykseen: ” Miten todennäköisesti suosittelisit koulutusta työtoverille?” oli 9, kun asteikko oli 1–10.

Yhteenvedona koulutusosioista Pikapalautteiden perusteella on, että koulutukset olivat monipuolisia ja sisälsivät paljon tietoa. Osalle tieto oli aivan uutta, kun joillekin sisältö oli ennalta tuttua. Aikaa ja harjoittelua olisi voinut olla enemmän. Myös sovellusten käytäntöön hyödyntämisestä olisi ollut apua, jolloin opitun siirtäminen asiakastyöhön olisi helpottunut. Osa koulutuspäivistä sisälsi paljon tietoa ja mahdollinen koulutuspäivien lisääminen olisi tasoittanut tiedon määrää ja sen sisäistämistä. Myös ennakkomateriaaleja toivottiin ja kun osassa osioista sitä annettiin, todettiin sen helpottavan oppimista. Koulutukseen osallistujien mukaan olisi hyvä kertoa hyvissä ajoin tietoon mitä laitteita ja sovelluksia tarvitsee opetella ja varata seuraavalle koulutuskerralle. (Digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksen pikapalautteet 1–9, Kouluttaja Maarit Luojus, 2021.)

5.2 Sähköpostikyselyn yhteenveto

Sähköpostikysely sisälsi kysymyksiä koulutuksen vaikutuksesta työntekijään sekä sisällön kehittämisestä. Lisäksi kysyttiin koulutuksen hyödyntämisestä asiakastyössä; mitä haastateltava oppi koulutuksesta sekä arvosanan antamisen koulutusosioittain. Sähköpostikyselyn kysymykset valmistelin itsenäisesti ja yhdessä projektityöntekijä ja tekninen asiantuntija Maarit Luojuksen kanssa saatettiin kysely lopulliseen muotoonsa (Liite 3).

Hyvärinen ym. mukaan yksilöhaastattelut muodostavat epäyhtenäisen aineiston eikä se ole yhtenä aineistokokonaisuutena tarkasteltaessa perusteltua. Myös haastateltavien erilaiset taustat tuovat huomattavaa vaihtelua vastauksiin. (Hyvärinen ym. 2010).

Sähköpostikyselyyn osallistuneen mukaan sisältö ensimmäisissä koulutusosioista vaikutti mielenkiintoiselta ja tarpeelliselta työhön. Haasteellista osallistuneen mukaan oli, ettei tehtäviä tai tutustumista sisältöön kerennyt tehdä työaikana ja niiden tekemisen kanssa oli kiire. Digivastaavan roolista oli tarpeeksi tietoa mutta tiedon sisäistäminen tapahtui vasta myöhemmin. Haastateltava oppi osioista 1–3 Teamsin käytöstä valtavasti sekä sai lisätietoa tietoturvasta. Sähköpostikyselyyn osallistunut olisi halunnut oppia kuinka voisi itse vetää Teams palaveria. Oppimaansa hän on hyödyntänyt muiden työntekijöiden perehdyttämiseen. Arvosanaksi koulutusosioille 1–3 hän antoi 4, asteikon ollessa 1–5.

Toisessa koulutusosiossa sähköpostikyselyyn osallistuneen mukaan; työvälineistä MOI-sovellus on ollut jo kauan jokapäiväisessä käytössä ja haastateltava oli osallistunut Book Creator-sovellus koulutukseenkin, muttei ole aikaisemmin käyttänyt sitä asiakastyössä. Koulutuksessa kiinnostavaa oli videokuvaukset, editointi, thinglinkin käyttö ja QR-koodin teko. Thinglinkin ja QR-koodin koulutusosio oli etänä liian nopea ja tehtävät olisi ollut hyvä lähettää jo aiemmin, jotta niihin olisi voinut kirjautua jo ennen koulutusta ja opetella niiden käyttöä. Käytännössä sovellusten käytön oppimisesta tulee olemaan hyötyä asiakastyössä ja haastateltava on laajentanut sovelluksien käyttöönsä ja tulee hyödyntämään oppimaansa jatkossakin. Koulutusosiot 4–7 olivat sähköpostikyselyyn osallistuneen mukaan todella tarpeellinen ja hyödyllinen osio. Osa sovelluksista (AR, VR) ei välttämättä tule käyttöön hänen työskentelyssään.

Myös laitteet ovat turhan kalliita. Arvosanaksi koulutusosioille 4–7 hän antoi 5, asteikon ollessa 1–5.

Kolmannen koulutuskokonaisuuden ohjausmenetelmistä kaikki olivat sähköpostikyselyyn osallistuneelle uusia. Kiinnostavaa oli Canvan käyttö, etäohjaus sekä Celia-kirjasto. Sähköpostikyselyyn osallistunut ei ole kerennyt hyödyntämään oppimaansa käytäntöön mutta tulee käyttämään niitä työssään ja on jo työkaverin kanssa ideoinut miten. Koulutusosiossa on ollut valtavasti opittavaa ja osiot olivat hyvin kattavia, kouluttajat hyviä ja luentomateriaali oli todella hyvää. Sähköpostikyselyyn osallistunut koki eri menetelmät hyvin toteutuskelpoisina työhönsä. Arvosanaksi koulutusosioille 8–9 hän antoi 5, asteikon ollessa 1–5.

Kokonaiskuvana ja yhteenvetona kyselystä nousee koulutuskokonaisuuden hyödyllisyys, työhön hyödyntämisen mahdollisuus ja koulutuksen sisältö on hyvä. Kuitenkin aikaa tietoon perehtymiseen ja sovellusten käyttämisen oppimisessa, olisi voinut olla enemmän.

(Digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksen sähköpostikysely työntekijälle, 2021.)

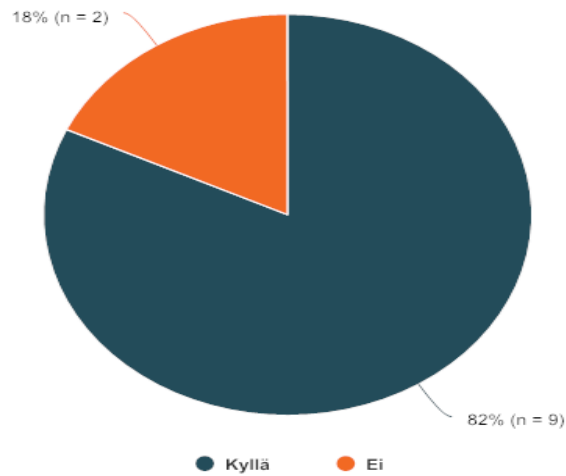
5.3 Webropol-palautekyselyn tulokset

Koulutuksen kokonaisuudesta tein lyhyen palaute Webropol-kyselyn, jonka perusteella keräsin tietoa koulutuksen kehittämisestä ja sen vaikuttavuudesta työntekijöihin. Webropol-palautekysely lähetettiin kaikille koulutukseen osallistuville työntekijöille, joita oli keskimäärin 24. Koulutukseen osallistuvien määrä vaihteli koulutuskerroittain 21–30 osallistujan välillä.

Webropol-palautekyselyn vastaukset olivat hyvin samansuuntaisia ja vastaajamäärä vaihteli 10–11 vastaajan välillä. Viimeiseen palauteruutuun antoi kirjallista palautetta 6 työntekijää.

1. Oliko koulutuksesta hyötyä omaan työhösi ja asiakastyöskentelyyn?

Vastaajien määrä: 11

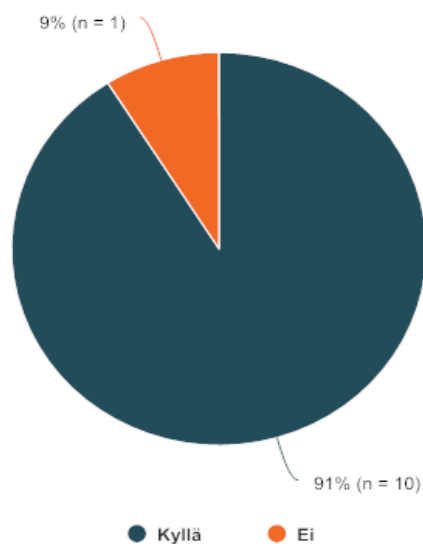

(Kuva 1.)

Suurimman osan kyselyyn vastanneista, 82 %, mielestä koulutuksesta koettiin olevan hyötyä omaan työhön ja asiakastyöskentelyyn. Vain 18 % koki, ettei siitä olisi hyötyä omassa työssä tai asiakastyöskentelyssä.

2. Oletko pystynyt hyödyntämään oppimaasi työssäsi?

Vastaajien määrä: 11

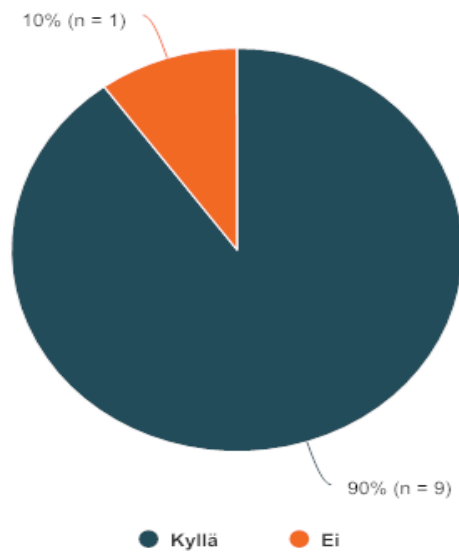

(Kuva 2.)

91 % Kyselyyn osallistuneista koki voivansa hyödyntää oppimaansa työssään.

3. Oliko koulutus tarpeeksi selkeä?

Vastaajien määrä: 10

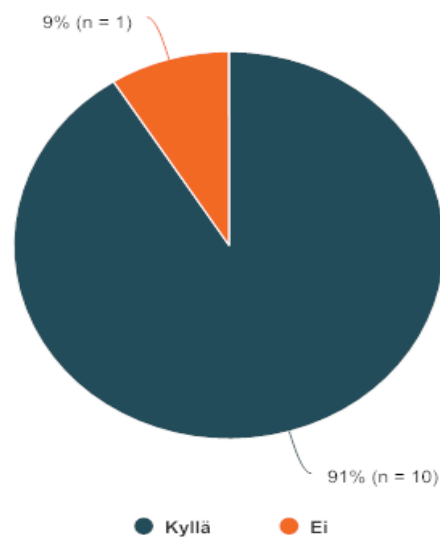

(Kuva 3.)

Koulutus koettiin selkeäksi, vain 10 % osallistujista koki, ettei koulutus ollut tarpeeksi selkeä.

4. Suositteletko koulutusta muille työntekijöille?

Vastaajien määrä: 11

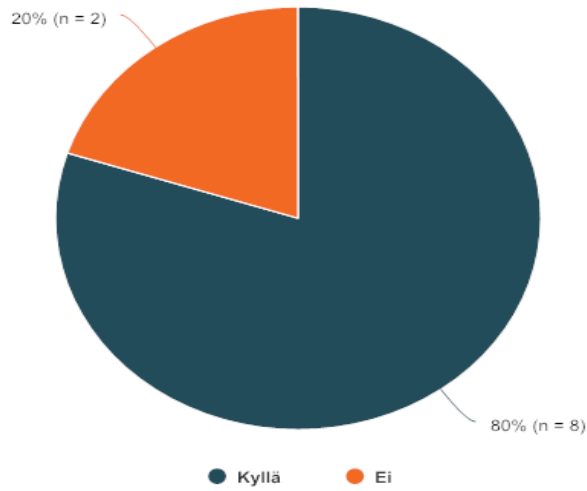

(Kuva 4.)

Koulutusta suosittelisi muille työntekijöille 91 % vastaajista.

5. Vaikuttaako koulutuskokonaisuuden sisältö työskentelyysi?

Vastaajien määrä: 10

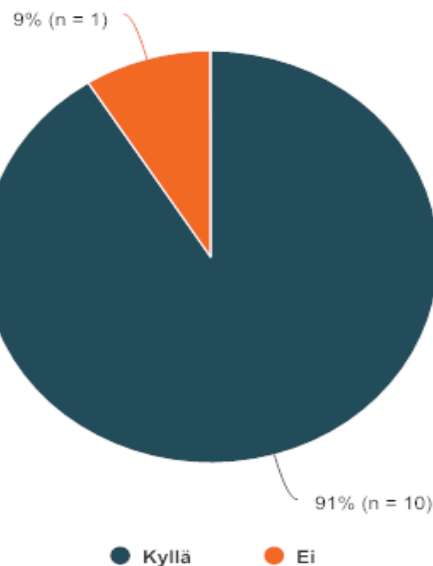

(Kuva 5.)

Koulutuskokonaisuuden sisällön uskottiin vaikuttavan tulevaan työskentelyyn 80 % mukaan vastanneista.

6. Voisiko koulutusta mielestänne hyödyntää jatkossa työyhteisön kehittämisessä?

Vastaajien määrä: 11

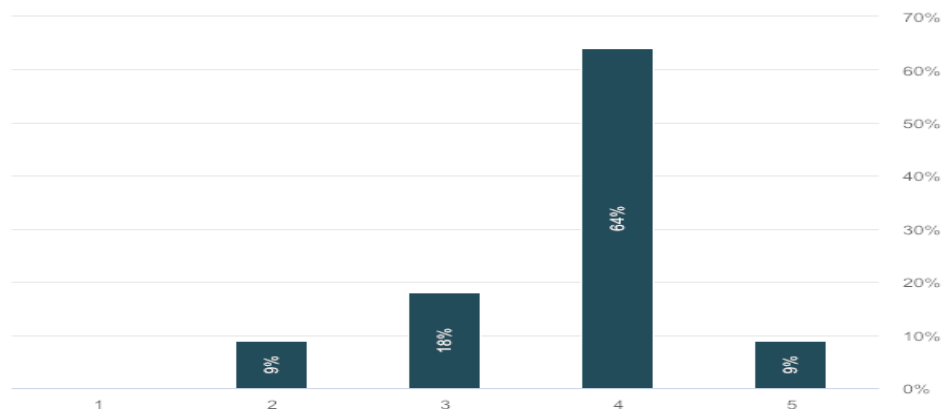

(Kuva 6.)

91 % vastanneista uskoi pystyvänsä hyödyntämään koulutuksesta saamaansa tietoa työyhteisön kehittämiseen.

7. Anna arvosana 1–5, koko koulutuskokonaisuudelle

Vastaajien määrä: 11

(Kuva 7.)

64 % vastanneista antoi kokonaisarvosanaksi koulutuskokonaisuudelle 4, kun asteikko oli 1–5. 9 % vastaajista antoi arvosanaksi 2, 18 % 3 ja 9 % 5.

Kirjallisessa palautteessa nousi esiin tekniset ongelmat ja etäyhteyden hankaluudet. Myös koulutukseen liittyvien tehtävien tekemisen olisi toivottu kuuluvan työaikaan. Osan mielestä koulutuksen sisältö oli tarpeellista ja osa ei kokenut saavansa koulutuksesta juurikaan mitään hyödyllistä itselleen. Kuitenkin koulutus koettiin monipuoliseksi, mutta ennakkotietoa koulutuksen osioiden sisällöstä kaivattiin, jotta olisi voinut tutustua sisältöön ennalta. Ne osiot, joissa materiaalia oli annettu ennakkoon, todettiin paremmin onnistuneiksi koulutuskerroiksi. Toisaalta jollain koulutuskerroilla sisältöä oli paljon ja tiedon sisäistäminen siksi vaikeaa. Tiedon jakaminen useammalle eri kerralle toisi tiedon sisäistämiseen ja opetteluun helpotusta, eikä tieto olisi vain vähäinen osuus kokonaisuudesta. Myös osallistujien digitaitojen eri tasot vaikeuttivat koulutuskerroille osallistumista, varsinkin etäopiskelussa. Tähänkin olisi tuonut helpotusta ennakkomateriaali sekä mahdollisuus tutustua siihen työaikana. Positiivisena asiana nähtiin digikoulutuksen aikana erilaisten näkökulmien kohtaaminen.

Kokonaisuutena koulutus todettiin kuitenkin palautteen mukaan hyödylliseksi. Kyselyn tavoitteen mukaan saatiin hyviä ideoita koulutuksen kehittämiseksi sekä tietoa koulutuksen vaikuttavuudesta. Koulutuksen koettiin olevan hyödyll-

linen ja sillä oli positiivista vaikuttavuutta niin työyhteisöön kuin asiakastyöhönkin. Kun koulutuksen sisältöä voidaan hyödyntää työssä, tuo se työyhteisölle uusia työskentelymahdollisuuksia.

Yhteenveto koulutusosioittain:

1. Orientaatio osuudessa koulutuksen sisältö oli osalle aivan uutta, toisille tuttua.
2. Etäkokous-, -koulutus-, -neuvottelu- ja -ohjausvälineet osiossa Teams-sovelluksen käyttö koettiin uudeksi, osalle jo tuttu.
3. Tekijänoikeuksiin, henkilötietojen ja yksityisyyden suojaan sekä saavutettavuuteen liittyvä osio oli tiedoltaan uutta ja muille työntekijöille suositeltavaa.
4. Valokuvaus ja siihen liittyvät sovellukset olivat selvästi haasteellisempia ja osaaminen jakautui paljon. Koulutuksessa nopea tahti aiheutti ongelmia, varsinkin etäyhteydellä oleville. Ennakkotehtäviä ja tutustumismahdollisuuksia sovelluksiin olisi hyvä olla.
5. Videot ja siihen liittyvät sovellukset osiossa sovelluksien käytön opetteluun tarvittaisiin lisää aikaa ja harjoitteita, sillä osio koettiin hyvin laajaksi ja kattavaksi ja tietoa oli hyvin paljon.
6. VR- ja AR- maailmaan liittyvä osio oli jaettu työpajoihin ja osio koettiin teoriaosuudeltaan hyödylliseksi ja uutta tietoa sisältäväksi. Myös käytännön opettelu koettiin hyväksi, mutta sovellusten hyödyntäminen asiakastyössä jäi mietityttämään. Myös laitteet ovat arvokkaita, mikä vaikeuttaa niiden käyttöönottoa asiakastyöhön.
7. Tablettien, älypuhelimien, kommunikaattorin ja eri sovellusten käyttö asiakastyössä osuudessa oli osittain itsenäistä työskentelyä, joka helpotti sovelluksiin tutustumista. Kuitenkin toiveena nousi työajan käyttö koulutuksiin ja koulutuksiin käytettävän ajan määrittäminen. Osion ollessa laaja, olisi aikaa ja harjoittelua saanut olla enemmän. Osio koettiin kuitenkin hyväksi ja siitä on hyötyä työntekoon.
8. Oppimisen ja muistin tukemisen ohjaukseen osiossa ollut tieto ja sovellukset koettiin pääosin mielenkiintoiseksi ja työhön sovellettavaksi. Koulutuspäivä oli hyvin aikataulutettu.
9. Etäohjausosaamiseen osion koulutusmateriaali oli hyvää ja sisälsi uutta tietoa. Osiota myös suositeltaisiin muille työntekijöille.

6 EETTISYYS

Kyselyihin osallistuneilta kerättiin tietoa henkilökohtaisesti, mutta haastattelu ja palautekyselytulokset kasattiin yhtenäisinä kokonaisuuksina, joissa ei käy ilmi suoraan yksilölliset vastaukset. Tuomen ja Sarajärven mukaan laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arviointiin ei ole yksiselitteisiä ohjeita, mutta tutkimusta arvioidaan kokonaisuutena painottaen sisäistä johdonmukaisuutta. Aineiston keruu tapahtuu osin menetelmänä ja osin tekniikkana, huomioiden eri ongelmat ja tutkijan mielestä olennaiset seikat. Tutkimuksen luotettavuuden perusteena on riittävä tutkimusaika sekä teorioiden, metodien, tutkijoiden ja tietolähteiden käyttö. (Tuomi & Sarajärvi 2018.) Kun haluaa tietää mitä ihminen ajattelee tai miksi hän toimii kuten toimii, on järkevää kysyä sitä haastattelelalla tai kyselyllä. (Tuomi & Sarajärvi 2018.)

Haastattelu tehtiin sähköpostin välityksellä, haastateltavan toiveen mukaisesti, ja siihen liittyen täytettiin tutkittavien informointilomake sekä tutkittavien suostumuslomake (Liite 3 ja 4). Yhteenveto tehtiin nimettömänä, eikä henkilötietoja tuoda julki missään opinnäytetyön vaiheessa. Kyselyihin ja haastatteluihin liittyvä materiaali hävitetään kahden viikon kuluttua opinnäytetyön hyväksymisestä.

Vaalijalan kuntayhtymän kanssa on tehty Opinnäytetyön sopimus (Liite 6) ja tutkimuslupa (Liite 6), jonka myötä on täytetty myös salassapitolomake (Liite 5). Kustannuksia opinnäytetyöstä ei kertynyt, sillä koulutukset ja ohjaus tehtiin etänä.

Lähteinä pyrin käyttämään luotettavia lähteitä kuten alan tutkimuksia, kirjallisuutta ja sähköisiä lähteitä. Lisäksi hyödynsin erilaisia nettisivustoja, esitteitä ja sovellussivustoja. Tuomen ja Sarajärven mukaan (2018) lähteiden tulee olla relevantteja ja ajantasaisia ja niitä tulee käyttää sujuvasti.

Ammatillisen toimijan on kyettävä refleктоimaan toimintaansa ja sekä arvioidaan ongelmanratkaisuvalmiuksiaan ja omia tietojaan. Se korostaa toimijan ammattitaitoon liittyvää näkemystä, jossa yhdistyy ammatin teoreettisten perusteiden syvempää hallintaa ja kykyä asettaa omat taidot tarkastelun koh-

teeksi. Oman ammatillisen toiminnan erittely, tietojen ja ongelmanratkaisukyvyn arviointiin vaatii taitoa ja opettaa kriittisyyteen. Nykypäivän tilanteet, kun ovat monialaisia ja kulttuurisia, on osattava työskennellä joustavasti soveltaen ja kehittäen tietojaan ja taitojaan jatkuvasti muuttuvissa toimintaympäristöissä. Ammatillisella toimijalla tulee olla kyky reflektoida, toimia innovatiivisesti ja argumentoida ratkaisuja. (Vilkka, Hanna, 2021, loppusanat.)

Arene ry:n julkaiseman (2019, 5) ammattikoulujen eettisten suositusten mukaisesti opinnäytetyön tekijän tulee hallita hyvä tieteellinen käytäntö opinnäytetyönprosessissa. Siihen sisältyy tieteellisen käytännön vastuut, ihmisiin kohdistuvan tutkimuksen yleiset periaatteet ja eettisen ennakoarvioinnin lähtökohdat, tarpeellisuus ja ennakoarviointimenettely.

Kananojan mukaan yleisiä sosiaalityön piirteitä ovat arvot, moraalit ja eettisyys. Myös menetelmät, metodisuus, yksilöllisyys, sosiaalinen ulottuvuus ja yhteistyösuhde työntekijän ja asiakkaan välillä kuuluu sosiaalityön piirteisiin, kokonaisprosessia unohtamatta. Arvot luovat perustan ja ovat olennainen osa yhteiskunnallista tehtävää. Kunnioitetaan ihmistä yksilönä ja ihmisoikeuksien mukaisesti. Työssä tulee käsitellä moraalisia kysymyksiä, eli mikä on oikein ja mikä väärin ja ratkaisut tehdään tiedon, ammattitaidon ja tilannekohtaisen harkinnan perusteella. Kuitenkin tutkimustiedon niukkuus aiheuttaa haasteita toimien vaikutuksesta asiakkaan etuun. Huomioidaan myös asiakkaiden kulttuurit, tavat, arvot, normit ja tottumukset ja kunnioitetaan asiakasta käytännön toiminnassa. Etiikan ja arkipäivän työtilanteiden yhteen sovittaminen luo haasteita ja ristiriitatilanteissa on tärkeää käsitellä ja tunnistaa ne. (Sosiaalityön käsikirja, luku 11, 2017.)

7 POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli saada palautetta digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksen toteutuksesta ja toimivuudesta. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää koulutuksen vaikuttavuutta sekä auttaa koulutuksen edelleen kehittämistä digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksen kehittämiseksi.

Opinnäytetyön tekeminen tuntui välillä haasteelliselta. Varsinkin alkuvaiheessa tuntui, että pitäisi pystyä osallistumaan moniin eri palavereihin ja täyttää lupia ym. Kuitenkin palavereiden myötä työnkuva selkiytyi ja olen oppinut paljon lisää aikataulun organisoinnista. Yhteistyö oli sujuvaa jokaisen opinnäytetyöni tekemiseen osallistuvien kanssa. Haastattelut tuottivat hankaluuksia, mutta onneksi sain edes yhden sähköpostihaastattelun tehtyä. Syytä siihen, miksi muut eivät halunneet osallistua haastatteluihin, en tiedä. Asiasta kuitenkin tiedotettiin hyvin. Osa syynä lienee ihmisten vaihtelevat digitaidot sekä ajanpuute.

Teoriatiedon etsiminen ja kirjaaminen oli helppoa ja sain paljon uutta tietoa digitaalisuudesta. Digitaalisuus sisältää paljon erilaisia sovelluksia ja käsitteitä ja yritin näistä olennaisimmat avata opinnäytetyöhöni, jotta tekstin sisältö olisi ymmärrettävissä. Lopulta tuntuikin, että teoriatietoa olisi ollut vaikka, kuinka paljon, mutta määrää tuli rajoittaa, jotta sisällön määrä ei kasvaisi liian suureksi. Toisaalta tutkimuksia digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksista sosiaalialalta oli vähän, mutta muutoin aihetta oli kyllä tutkittu monipuolisesti. Teoriatietoa löytyi kuitenkin riittävästi opinnäytetyön tueksi. Kyselyistä saatu palaute olisi voinut olla laajempi, mutta antaa hyviä viitteitä koulutuksen kehittämiseksi. Jatkossa olisi hyvä perehtyä Vaalijalan kuntayhtymässä tarkemmin koulutuksen vaikuttavuuden tuloksiin asiakastyössä, kun koulutuksen sisältö on saatu sisällytettyä asiakastyöhön. Myös eri sovellusten käyttöönotosta työssä, olisi hyvä kartoittaa, miten eri sovelluksia hyödynnetään ja miten niitä voisi edelleen hyödyntää enemmän.

Myös Vilkan mukaan (2021, 2 luku, teoreettinen viitekehys ym.) joillain ammattialoilla tieteellistä koulutusta ei ole tai se on vielä alkuvaiheessa, jolloin perustutkimista, kuten käsitteiden ja teorioiden muodostamista on tehty vähän. Siksi objektiivinen tarkastelutapa, viitekehys tai katsantokanta usein nousee ammatillisista käytännöistä ja voidaan puhua ammatillisesta tietoperustasta.

Digi- ja hyvinvointikoulutuksen käyneet työntekijät hyödyntävät oppimaansa työyhteisöön ja käyttävät oppimiaan menetelmiä ja työvälineitä asiakkaiden elämänlaadun parantamiseen. Näin asiakkaiden itsenäinen työskentely helpottuu digitaalisten menetelmien myötä vaikutuksesta. Myös työntekijöiden

omat digitaaliset taidot kasvavat ja näin ollen he osaavat hyödyntää niitä laajemmin työssään. Kun menetelmiä hyödynnetään työyhteisössä ja menetelmät todetaan toimiviksi, tulee niistä osa käytäntöä joka vaikuttaa työyhteisöön toimintaan. Myös työntekijöiden keskinäinen kanssakäyminen ja tiedonjako edesauttaa ja vaikuttaa digitaitojen kehittymiseen.

Mielestäni on hyvä, että digikoulutuksia on sekä työntekijöille että asiakkaille, jolloin yhteistyö sujuu paremmin ja kaikilla on yhtäläinen mahdollisuus osallistua. Mielestäni näin saadaan parhaat tulokset ja kaikilla on mielenkiintoa yhteiseen asiaan ja sen vaikutuksiin. Kehittämisen kohteina näkisin ennakkomateriaalin tekemisen ja sen jakamisen osallistujille hyvissä ajoin. Myös koulutuskertojen sisällön tasaisempi määrä ja ehkä muutaman koulutuskerran lisääminen voisi tuoda hyötyä tiedon ja sovellusten sisäistämiseen ja oppiseen. Koulutuksen vaikutus työntekijöihin ennakoimalla ja aikaa lisäten, voisi lisätä kokonaisvaikutuksia työntekijöiden oppimiseen. Alussa tulisi myös kartoittaa osallistujien digitaidot, jotta osattaisiin kohdentaa tietoa paremmin osallistujien digitaitotason mukaisesti. Tekniikka on aina haasteellista ja sen toimivuus, mutta olisi hyvä ennakkoon tarkistaa laitteiden mahdollinen toimivuus ennen koulutuskertojen alkua. Näin saataisiin koulutukseen käytössä oleva aika kohdennettua juuri koulutuksen sisältöön, eikä tekniikan säätämiseen, joka saattaisi vaikuttaa myös koulutuskerran sisältöön ja laatuun.

Haastatteluiden ja kyselyn perusteella selvitettiin koulutuksen vaikuttavuutta ja kehittämistä. Lisäksi keräsin teoria tietoa vaikuttavuudesta ja kehittämisestä sekä digi- ja hyvinvointiteknologiasta. Koulutus tulee olemaan vaikuttavuudeltaan isossa osassa nykytyöympäristöissä. Digitaalisuus lisääntyy ja vaikuttaa melkein kaikkeen toimintaan työyhteisöissä. Kun koulutusta lisätään, vaikuttaa se työntekijöiden taitoihin työskennellä erilaisten asiakkaiden kanssa, eri digitaalisia apuvälineitä hyödyntäen. Digitaalisuus lisääntyy myös asiakastietojen kirjaamisessa, jolloin digitaitojen vaikuttavuus nousee taas esille ja osoittaa että niiden lisääminen hyödyntää koko työyhteisöä. Kun koulutuksia kehitetään palautteiden perusteella, saadaan koulutuksen vaikuttavuuden ja kehittämisen tulokset näkyviin työyhteisössä sekä asiakastyössä.

Myös Vilkan mukaan (2015, 1 luku) työelämä ja sen kehittäminen sekä tutkimukselliset ja taiteelliset lähtökohdat ovat ammattikorkeakoulutuksen perusteina. Tuetaan ammatillista kasvua ja ammatillisiin asiantuntijatehtäviin sijoittamista.

Osittain tekeminen oli hyvin yksinäistä, enkä aina osannut realistisesti hahmottaa, mitä pitäisi vielä tehdä, vaan kasasin tietoa sieltä täältä. Sain ohjeistusta opinnäytetyön tekemiseen myös entiseltä työkaveriltani, jonka myötä opinnäytetyön toteutus helpottui. Lopulta kuitenkin olen tyytyväinen työni tuloksiin. Toisaalta, jos olisin tiennyt mikä urakka oli edessä opinnäytetyötä aloittaessa, olisin voinut valita helpommankin aiheen. Aihe oli hyvin laaja ja sisälsi paljon eri sisältöjä. Kuitenkin opin paljon prosessin aikana erilaisista sovelluksista ja niiden hyödyllisyydestä, mikäli niitä osataan vaan hyödyntää. Vaikuttavuus jäi niiden osalta vähiin, sillä sovelluksia ei keritty viedä käytäntöön niin paljon että olisin voinut siihen perehtyä. Toisaalta, jos olisin kerännyt vielä palautteen sovellusten hyödyntämisestä asiakastyössä, olisi opinnäytetyöni sisältö laajentunut entisestään.

LÄHTEET

Aivoliitto. s.a. Sovellukset. WWW-sivusto. Saatavissa. <https://www.aivoliitto.fi/kommunikaatiokeskus/ajankohtaiset-vinkit/sovellukset/> [viitattu 13.6.2021].

Arene ry, Ammattikoulujen eettiset suositukset, 2019. Pdf. Saatavissa <http://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEA-KOULUJEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTI-SET%20SUOSITUKSET%202020.pdf? t=157848038> [viitattu 24.3.2021].

Digisotehanke.fi. s.a. WWW-sivusto. Saatavissa. <http://digisotehanke.fi/> [viitattu 30.4.2021].

”Digi vie, sote vikisee”: Kokemuksia sote-alan digitalisaatiosta DigiSote-hankkeessa Etelä-Savossa. Laitinen, M-L. 2018. WWW-sivusto. Saatavissa. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/151951/URNISBN9789523440906.pdf?sequence=8&isAllowed=y> [viitattu 4.9.2021].

Digitaidot.fi. s.a. WWW-sivusto. Saatavissa. <http://www.digitaidot.fi/> [viitattu 23.4.2021].

Eskola, J & Suoranta, J. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 1998. E-kirja. [viitattu 19.7.2021].

Finlex. Lakidigitaalisten palvelujen tarjoamisesta. 2019. WWW-sivusto. Saatavissa. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190306> [viitattu 8.7.2021].

Google Play. s.a. Microsoft Teams sovellus. Saatavissa. <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.microsoft.teams&hl=fi&gl=US> [viitattu 30.4.2021].

Gullman, M & Fagerström, J. Suomidigi.fi. 2019. Digitaitojen kehittäminen on yhteiskunnan ja yksilön yhteinen tehtävä. Blogi. Saatavissa. <https://www.suomidigi.fi/blogit/digitaitojen-kehittaminen-yhteiskunnan-ja-yksilon-yhteinen-tehtava> [viitattu 23.4.2021]

Hiltunen, E. Tulossa huomenna: Miten megatrendit muokkaavat tulevaisuuttamme. 2019. E-kirja.

Hyvärinen, M, Nikander, P & Ruusuvuori, J. Haastattelun analyysi. 2010. E-kirja.

Itewiki.fi. s.a. Virtuaalitodellisuus ja lisätty todellisuus (VR & AR). WWW-sivusto. Saatavissa. <https://www.itewiki.fi/opas/virtuaalitodellisuus-ja-lisatty-todellisuus-vr-ar/> [viitattu 13.6.2021].

Kananoja, A, Lähteinen, M, Marjamäki, P & Aho, K. Sosiaalityön käsikirja. E-kirja. Tietosanoma, 2017. Saatavissa. <https://www.ellibslibrary.com/reader/9789518854213> [viitattu 6.4.2021].

Koikkalainen, P. Managerialismi ideologiana. Niin näin, 4, 2012, 42. Pdf-tiedosto. Saatavissa. <https://netn.fi/sites/www.netn.fi/files/netn124-08.pdf> [viitattu 23.4.2021]

Kärkkäinen, P, Heino, T & Steffansson, M. Yhteenvetoa Vaalijalan etäyhteyspiloteista, Vaalijalan työryhmä sekä DigiSote- hankkeen työntekijät. 2018. Pdf.

Luojus, M. 2021 Digivastaavan tehtävänkuvapohja.

Luojus, M, 2021. Digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksen pikapalautteet 1–9.

Luojus, M. 2021. Hankesuunnitelmapohja.

Metropolia. s.a. Sovellukset. Thinklink. Saatavissa. <https://wiki.metropolia.fi/display/socialmedia/Thinglink> [viitattu 20.5.2021]

Muurikka, M. Digikoulutusmateriaali. Kehittämistyö kehitysvammaisten päivätoimintaan. Opinnäytetyö. 2020. Saatavissa. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2020060115937> [viitattu 7.6.2021]

Parasta aikaa.fi. s.a. Hyvinvointiteknologia ei ole erillinen saareke. WWW-sivusto. Saatavissa. <https://www.parastaaikaa.fi/uutiset/hyvinvointiteknologia-ei-ole-erillinen-saareke/> [viitattu 23.4.2021].

Raunio, K, professori, Sosiaalityön tutkimuksen laitos. Tampereen yliopisto. Janus vol. 18 (4) 2010, 387–395. Pdf-tiedosto. Saatavissa. <file:///C:/Users/mi-sam/Downloads/50587-Artikkelin%20teksti-43206-1-10-20150428.pdf> [viitattu 31.3.2021].

Savas-säätiö, Savas. s.a. WWW-sivusto. Saatavissa. <https://www.savas.fi/> [viitattu 27.5.2021]

Toivainen Katja. 2021. Digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksen sähköpostikysely työntekijälle.

Tuomi, J & Sarajärvi, A. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Tammi, 2018. E-kirja.

Vaalijalan kuntayhtymä. s.a. WWW-sivusto. Saatavissa. <https://www.vaalijala.fi/> [viitattu 13.4.2021].

Valtiovarainministeriö. s.a. Julkisen hallinnon digitalisaatio. WWW-sivusto. Saatavissa. <https://vm.fi/digitalisaatio> [viitattu 27.4.2021]

Valtiovarainministeriö. Tiedote. 2019. Saatavissa. <https://vm.fi/-/digitalisaation-edistamisen-ohjelma-polkaistiin-kayntiin> [viitattu 27.4.2021]

Vetävä vammaistyö. s.a. VAVE-hanke. WWW-sivusto. Saatavissa. <https://www.vetoavammaisalalle.fi/hanketietoa/> [viitattu 13.4.2021].

Vammaisalan vetovoima ja koulutuksen kehittäminen, VAVE- hanke. Digi- ja hyvinvointiteknologian pilotointi Vaalijalassa. Luojus, M, projektityöntekijä, tekninen asiantuntija. PowerPoint-tiedosto. 2021.

Vilkkä, Hanna, PS-kustannus 2021, 5 uudistettu painos. E-kirja.

Webropol.fi. Digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksen palautekysely. Opiskelija Katja Toivainen, 2021.

Webropol.fi. s.a. Kysely- ja raportointityökalu. WWW-sivusto. Saatavissa. <https://webropol.fi/kysely-ja-raportointityokalu/> [viitattu 23.4.2021]

Wikipedia. QR-koodi. 2020. Saatavissa. <https://fi.wikipedia.org/wiki/QR-koodi> [viitattu 20.5.2021]

Östlund, B, Olander, E, Jonsson, O & Fernert, S. Technological Forecasting & Social Change 93 (2015) 82–90. STS-inspired design to meet the challenges of modern aging. Welfare technology as a tool to promote user driven innovations or another way to keep older users hostage? Pdf-tiedosto.

Maarit Luojus projektityöntekijä, tekninen asiantuntija

27.1.21 VAVE-hanke

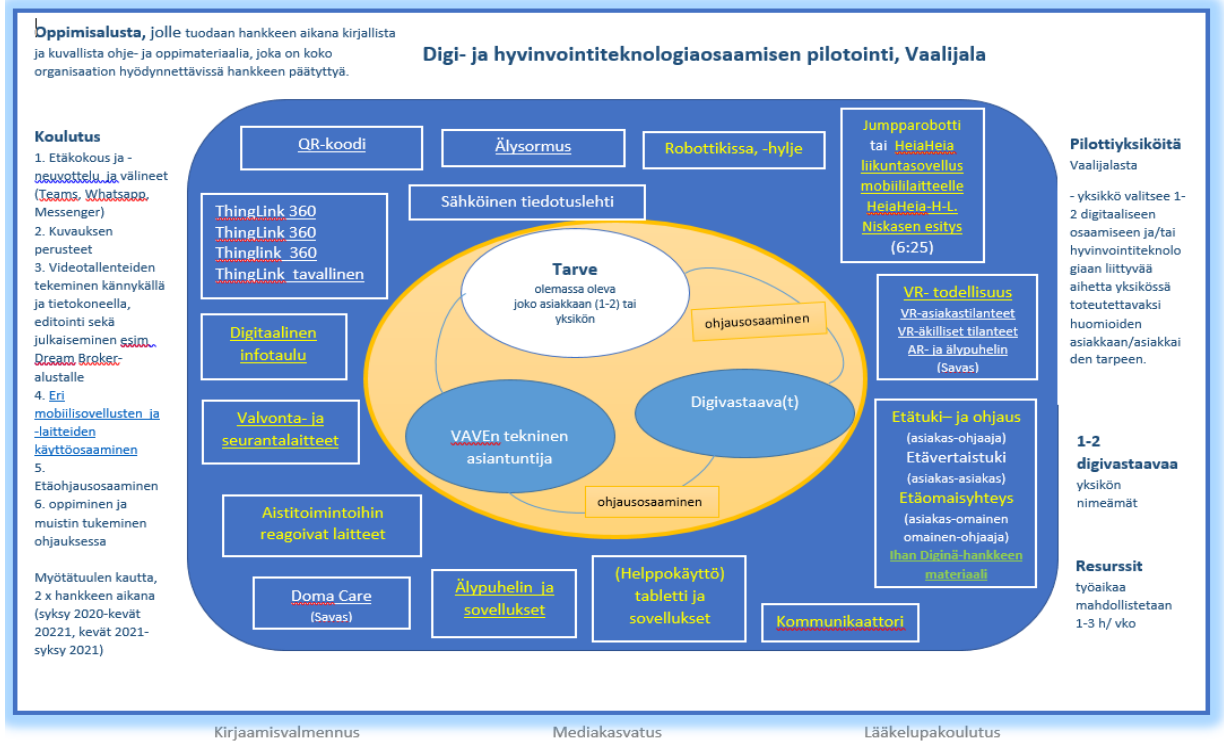
Digi- ja hyvinvointiteknologiaosaaminen –koulutus (digivastaavien koulutus)

		Aikataulu Koulutusosio
1.	Orientaatio, 1,5 h Teams Kouluttajana VAVE-hanke	ryhmä 1, ke 2. joulukuuta 2020 klo 13.30-15.00
2.	Etäkokous-, -koulutus-, -neuvottelu- ja -ohjauvälineet, 0,5 pv (Teams) Koulutusluokka Myötätuuli ja Teams Kouluttajana Vaalijala, VAVE-hanke	ryhmä 1, ma 7. joulukuuta 2020 klo 12.-15.30
3.	Tekijänoikeudet, henkilötietojen ja yksityisyyden suoja, saavutettavuus, 0,5 pv Teams Kouluttajana Vaalijala, VAVE-hanke	ryhmä 1, ti 12. tammikuuta 2021 klo 12-15.30
4.	Kuvauksen perusteet kännykkäkameralla ja tabletilla, 0,5 pv (stijl-kuva, videokuvaus, 360-kuva, valaistus yms, kuvan liittäminen QR-koodiin tai Thinglinkkiin) Teamsillä ja Koulutusluokka Myötätuuli Kouluttajana Savonia amk	ryhmä 1, 24. helmikuuta 2021 klo 12-16.00
5.	Videon käyttö kuntoutuksessa, 1 pv (käsikirjoitus, tallenteen ottaminen, editointi, julkaiseminen oppimislustalla, videon liittäminen Thinglinkkiin) Koulutusluokka Myötätuuli ja Teams Kouluttajana Savonia amk	ryhmä 1, 10. maaliskuuta 2021 klo 9-16.00
6.	VR- ja AR- maailma kuntoutuksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukena, 1 pv (käyttömahdollisuudet, kuntoutuksellisuuden huomioiminen) Koulutusluokka Myötätuuli ja Teams Kouluttajana Savonia amk	ryhmä 1, 26. maaliskuuta 2021 klo 9-16.00
7.	Tablettien, älypuhelimien, kommunikaattorin ja eri sovellusten käyttö asiakkaan tarpeisiin ja kuntoutukseen, 1,5 pv Koulutusluokka Myötätuuli ja Teams Kouluttajana Vaalijala	ryhmä 1, 9. huhtikuuta 2021 klo 9-13.30 ja 27. huhtikuuta 2021 klo 9-16.00
8.	Oppiminen ja muistin tukeminen ohjauksessa, 0,5 pv Teams Kouluttajana XXXXX, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Onerva, Jyväskylä	ryhmä 1, 5. toukokuuta 2021 klo 13.-16.30
9.	Etäohjauksosaaminen 0,5 pv Teams Kouluttajana XXXXXXX, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Onerva, Jyväskylä	ryhmä 1, 20. toukokuuta 2021 klo 13-16.30

Vammaisalan vetovoima ja koulutuksen kehittäminen (VAVE) -hankkeessa vahvistetaan vammaisalan osaamista ja parannetaan työvoiman saatavuutta vammaisalalle. Hanketta rahoittavat Euroopan sosiaalirahasto, Etelä-Savon ELY-keskus ja hankkeen toteuttajat

Kuvassa koulutuksen sisällöstä ja siinä läpi käytyjä digitaalisia työvälineitä.

(Kuva 1: VAVE-hanke, Luojus, M. 2021).

Sähköpostikyselyn kysymykset:

Ensimmäisissä koulutusosioissa, 1–3, käsiteltiin digi- ja hyvinvointiteknologian perusteita, henkilötietoja sekä yksityisyyttä. Lisäksi aiheena oli digivastaavan rooli työssä ja Teams palaverit.

1. Millainen vaikutelma teille tuli koulutuksen sisällöstä?
2. Minkä koit haasteelliseksi koulutuksessa?
3. Saitko tarpeeksi tietoa digivastaavan roolista työyhteisössä?
4. Mitä opit koulutusosioista 1–3?
5. Mihin olisit kaivannut lisää opastusta tai tietoa?
6. Oletko pystynyt hyödyntää oppimaasi työyhteisössä/asiakastyössä?
7. Anna arvosana 1–5, koulutusosille 1–3.

Toisessa koulutusosiossa ohjattiin eri työvälineiden hyödyntämistä työelämän käytäntöön.

1. Oliko joku työväline ennestään tuttu?
2. Mikä koulutuksessa oli kiinnostavaa?
3. Oliko jostain aiheesta tietoa liikaa tai liian vähän?
4. Oletko pystynyt hyödyntää oppimaasi käytäntöön?
5. Mitä opit koulutusosioista 4–7?
6. Millainen mielikuva teille jäi erilaisista hyödynnettävistä menetelmistä?
7. Anna arvosana 1–5, koulutusosille 4–7.

Kolmannessa koulutuskokonaisuuden osiossa perehdyttiin oppimisen ja muistin tukemisen ohjaukseen sekä etäohjauksellisuuteen työelämässä

1. Oliko joku ohjausmenetelmä ennestään tuttu?
2. Mikä koulutuksessa oli kiinnostavaa?
3. Oletko pystynyt hyödyntää oppimaasi käytäntöön?
4. Mitä opit koulutusosioista 8–9?
5. Mihin olisit kaivannut lisää opastusta tai tietoa?
6. Millainen mielikuva teille jäi erilaisista hyödynnettävistä menetelmistä?
7. Anna arvosana 1–5, koulutusosille 8–9.

Webropol palautekyselyn kysymykset.

1. Oliko koulutuksesta hyötyä omaan työhösi ja asiakastyöskentelyyn?
2. Oletko pystynyt hyödyntämään oppimaasi työssäsi?
3. Oliko koulutus tarpeeksi selkeä?
4. Suosittelisitko koulutusta muille työntekijöille?
5. Vaikuttaako koulutuskokonaisuuden sisältö työskentelyysi?
6. Voisiko koulutusta mielestänne hyödyntää jatkossa työyhteisön kehittämisessä?
7. Lopuksi pyydän kirjaamaan mahdollisia mietteitä ja antamaan palautetta koulutuskokonaisuuden vaikuttavuudesta ja sen kehittämisestä.
8. Anna arvosana 1–5, koko koulutuskokonaisuudelle.

TUTKIMUSTIEDOTE

VAVE-HANKKEEN DIGI- JA HYVINVOINTITEKNOLOGIA-KOULUTUSKOKONAISUUDEN
VAIKUTTAVUUS TYÖNTEKIJÖIHIN JA KOULUTUKSEN KEHITTÄMINEN

Opinnäytetyöntekijät

Katja Toivainen

Yhteyshenkilö tutkimukseen liittyvissä kysymyksissä:

Katja Toivainen, Puh. +358 50 3700392, bkato008@edu.xamk.fi

Opinnäytetyön tarkoitus

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on saada tietoa digi- ja hyvinvointiteknologiakoulutuksen vaikuttavuudesta ja kehittämisestä. Haastatteluun valitaan 3 koulutuksen käynnystä, lähtötasoltaan erilaista työntekijää. Näin saadaan kattavampi haastattelutulos koulutuksen monimuotoisuudesta. Haastattelut tallennetaan Teamsillä, jonka perusteella kasaan yhteenvedon. Yhteenvedossa ei käsitellä henkilötietoja ja nauhoitteet tuhoetaan opinnäytetyön valmistumisen jälkeen.

Pyyntö osallistua opinnäytetyöhön

Pyydämme sinua osallistumaan tähän opinnäytetyöhön. Sinulla on mahdollisuus tehdä kysymyksiä opinnäytetyöstä, kun olet perehtynyt tähän tiedotteeseen ja tiedotteen liitteenä olevaan tietosuojaselosteeseen, mikäli opinnäytetyössä käsitellään henkilötietoja. Tämän jälkeen sinulta pyydetään suostumus opinnäytetyöhön osallistumisesta.

Vapaaehtoisuus

Osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja voit keskeyttää osallistumisesi koska tahansa. Mikäli keskeytät osallistumisen tai peruutat suostumuksen, keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja ja näytteitä voidaan käyttää osana tutkimusaineistoa.

Tutkimustuloksista tiedottaminen

Tutkimustuloksia ja kerättyä aineistoa voidaan käyttää ja hyödyntää sellaisessa muodossa, jossa yksittäistä tutkittavaa ei voida tunnistaa. Valmiin opinnäytetyön voin toimittaa haastateltavalle sähköpostitse. Tuloksien yhteenvedon voin myös tarvittaessa toimittaa, mikäli haastateltava näin haluaa.

Henkilötietojen käsittelyperuste: Tutkittavan suostumus

Oikeus saada pääsy tietoihin

Oikeus oikaista tietoja

Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetus sisältää tutkimustarkoitukseen liittyvän erityisen poikkeuksen tähän liittyen)

Oikeus rajoittaa tietojen käsittelyä

Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen (ei koske täysin manuaalista henkilötietojen käsittelyä)

Henkilötietojen käsittelyperuste: Käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tieteellisen tutkimuksen suorittamiseksi

Oikeus saada pääsy tietoihin

Oikeus oikaista tietoja

Oikeus rajoittaa tietojen käsittelyä

Oikeus vastustaa henkilötietojen käsittelyä

LIITE: Tietosuojaseloste (mikäli käsitellään henkilötietoja)

SUOSTUMUS OPINNÄYTETYÖHÖN OSALLISTUMISESTA

Pvm

**SUOSTUMUS HENKILÖTIE TOJEN KÄSITTELYYN OPINNÄYTETYÖSSÄ JA
OPINNÄYTETYÖHÖN OSALLISTUMISESTA****VAVE-HANKKEEN DIGI- JA HYVINVOINTITEKNOLOGIA-KOULUTUSKOKONAISUUDEN
VAIKUTTAVUUS TYÖNTEKIJÖIHIN JA KOULUTUKSEN KEHITTÄMINEN****Kaakkois-Suomen ammattikoulu, Xamk, sosiaaliala****Katja Toivainen**

Olen lukenut ja ymmärtänyt saamani tutkimustiedotteen.

Tiedotteesta olen saanut riittävän selvityksen opinnäytetyöstä. Ymmärrän, että tietojani käsitellään luottamuksellisesti. Minulla on ollut mahdollisuus esittää kysymyksiä ja olen saanut riittävän vastauksen kaikkiin opinnäytetyötä koskeviin kysymyksiini.

Minulla on ollut riittävästi aikaa harkita osallistumistani opinnäytetyöhön. Olen saanut riittävät tiedot oikeuksistani, opinnäytetyön tarkoituksesta ja sen toteutuksesta sekä opinnäytetyön hyödyistä ja riskeistä. Minua ei ole painostettu eikä houkuteltu osallistumaan opinnäytetyöhön.

Ymmärrän, että osallistumiseni on vapaaehtoista ja että voin peruuttaa tämän suostumukseni koska tahansa syytä ilmoittamatta. Olen tietoinen siitä, että mikäli keskeytän tutkimuksen tai peruutan suostumukseni, minusta keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja ja näytteitä voidaan käyttää osana tutkimusaineistoa.

Allekirjoituksellani vahvistan, että annan suostumukseni opinnäytetyöhön osallistumiseen.

Päiväys ja paikka	Tutkittavan allekirjoitus	Tutkittavan nimenselvennös
-------------------	---------------------------	----------------------------

Opinnäytetyöntekijälle. Alkuperäinen allekirjoitettu tutkittavan suostumus sekä kopio tutkimustiedotteesta jäävät opinnäytetyöntekijän arkistoon. Tutkimustiedote ja kopio allekirjoitetusta suostumuksesta annetaan tutkittavalle.

Mikäli tutkimuksen kohteena on alaikäinen, mutta henkilötietoja ei kerätä, vanhemmille tai sosiaalityöntekijöille tms. annetaan tutkimustiedote sekä pyydetään suostumus opinnäytetyöhön osallistumisesta, mutta tietosuojailmoitusta ei ole välttämätöntä tehdä.

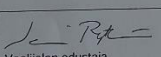
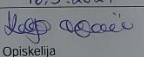
Tutkimuslupa

Tutkimusluvan hakija(t)	
Nimi	Katja Toivainen
Puhelinnumero ja sähköpostiosoite	0503700392 bkato008@edu.xamk.fi
Oppilaitos	Xamk Mikkelä
Koulutusala	Sosionomi
Ohjaava opettaja (yhteystiedot)	Lea Saari-Kääriäinen

Työelämäohjaaja	
Nimi	Maarit Luojus
Yksikkö	Vaalijalan kuntayhtymä
Osoite	Nenonpellontie 40, 76940 Pieksämäki
Puhelinnumero ja sähköpostiosoite	+358 443899636 maarit.luojus@vaalijala.fi
Tutkimussuunnitelman hyväksymispäivä	30.4.2021

Tutkimus	
Tutkimuksen nimi	
VAVE-hankkeen digi- ja hyvinvointiteknologia-koulutuskokonaisuuden vaikutukset työntekijöihin ja koulutuksen kehittäminen	
Tutkimuksen aihe ja tiivistelmä	
Vaikuttavuus ja kehittäminen teoriassa ja sen soveltaminen käytäntöön vave hankkeen digikoulutuksessa, huomioiden koulutukseen osallistuneiden mielipiteet kyselyjen pohjalta.	
Tutkimuksen tavoitteet, tutkimusongelma ja tutkimusmenetelmät	
Kehittämissuunnitelma: opinnäytetyö	
Aineistokeruu (kysely, haastattelu, asiakirja -tilastoanalyysi, havainnointi, muu)	
Webropol kyselyt, välikyselyt, digikoulutuksiin osallistuminen	
Kohdeyksikkö-/yksiköt	
Vaalijalan kuntayhtymä	

Lomakkeen nimi: 2018 Tutkimuslupa pohja
Päiväys ja vastuhenkilö: 14.10.2019 Henkilöstöpäällikkö
Arkistointi: 10 vuotta keskusarkistossa

Aineiston arvioitu keruusaika	19.2-15.9.2021
Tutkimuksen arvioitu valmistumisaika	Syyskuu 2021
Tutkimuksen taso (väitöskirja, lisensiaattityö, Pro Gradu, Ylempi AMK, AMK)	Opinnäytetyö, AMK
Kustannukset (henkilökunnan työtunnit, matkakulut, muut kustannukset kuten välineet ja materiaalit)	
Lupa asiakirjatietoihin	Mihin asiakirjatietoihin ja mille ajalle lupaa haetaan? Millä perusteella?
Tutkimusaineiston hävittäminen/arkistointi	Kuinka tutkimusaineisto hävitetään tai arkistoidaan tutkimuksen päättyessä?
Tutkimuksen eettinen arvio	Kuinka eettiset näkökohdat huomioidaan tutkimusprosessin eri vaiheissa?
Suostumus	Tutkittavilta haastattelu/kyselyin saatavat tiedot tai muu tutkimusmateriaali (liitteenä yhteydenotto- ja informointikirjeet ja suostumusasiakirjat)
Salassapitositoumus	Liitteenä allekirjoitettu salassapitositoumus.
Paikka ja aika	16.3.2021
Allekirjoitus	 Vaalijalan edustaja Opiskelija

Lomakkeen nimi: 2018 Tutkimuslupa pohja
Päiväys ja vastuhenkilö: 14.10.2019 Henkilöstöpäällikkö
Arkistointi: 10 vuotta keskusarkistossa

Salassapitositoumus

Sitoudun siihen, että en Vaajijalan kuntayhtymässä palveluksessa ollessani, paljasta sivulliselle asiakirjojen salassa pidettävää sisältöä eikä muutenkaan tietoon saamaani seikkaa, josta lailla tai asetuksella on säädetty vaihtelo- tai salassapitovelvollisuus.

Sitoudun siihen, että en käytä väärin tehtäviäni vuoksi saamiani ei-julkisia ja salassa pidettäviä tietoja eikä jätä niitä sivullisten nähtäville tai muuten helposti saataville.

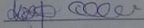
Vaihtelo- ja salassapitovelvollisuus on voimassa myös palvelus- tai toimeliasuhteeseen päätyttyä.

Salassapidon piiriin kuuluvia tietoja ovat esimerkiksi henkilötiedot ja turvallisuusjärjestelyihin liittyvät tiedot sekä Vaajijalan kuntayhtymän tai yhteistyökumppaneiden liike- ja ammattisalaisuudet.

Palvelussuhteen päätyttyä luovutan haltuunni olevat Vaajijalan kuntayhtymää tai sen yhteistyötahja koskevat ei-julkista tai salassa pidettävää tietoa sisältävät asiakirjat ja tietovälineet sekä niiden mahdolliset kopiot työntekijälle.

Olen perehtynyt minulle esitettyihin, voimassaoleviin laissa säädettyihin vaihtelovelvollisuus- ja hyväksikäyttökieltoasäntönsiin, Vaajijalan kuntayhtymän tietoturvaohjeisiin sekä tietojärjestelmien käytöstä ja ylläpidosta annettuihin sääntöihin. Sitoudun noudattamaan niitä samoin kuin muita erikseen annettuja ohjeita tai määräyksiä. Niiden rikkominen saattaa eräissa tapauksissa muodostaa rikokseksi katsottavan teon.

Päiväys 16.3.2021

Allekirjoitus

Nimen selvitys KATJA TOIVANEN

Jakelu: sitoumuksen antaja, yksikön johtaja

Asiakirjan nimi: Salassapitositoumus
Päiväys ja vastuhenkilö: 10.8.2015 Tietoturvaryhmä
Voimassaoloaika: Toistaiseksi
Vastuhenkilö: Tietosuojavastaava